

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 9C/171/2007
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4107214082
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4107214082.61

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcov: 1) N. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, B., 2) I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, B., obaja pr. zast. Petruška & partners s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Kupecká 18, Nitra, IČO: 47 254 882, proti žalovanému: X. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/XX, Z. T., pr. zast. SOUKENÍK-ŠTRPKA, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 30,27 eur ohľadne žalobcu v 2. rade zastavuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu

- 15 038,40 eur (náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 15 038,40 eur od 16.10.2011 do zaplatenia,

- 1 879,80 eur (náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1 879,80 eur od 10.10.2021 do zaplatenia,
a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu

- 1 738,10 eur (náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 738,10 eur od 01.03.2010 do zaplatenia,

- 24 871,20 eur (náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 24 871,20 eur od 16.10.2011 do zaplatenia,
- 2 458,20 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2 458,20 eur od 10.10.2021 do zaplatenia,
a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Súd žalobu v prevyšujúcej časti ohľadne žalobkyne v 1. rade a žalobcu v 2. rade zamietá.

V. Stranám sporu a intervenientovi na strane žalovaného nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

VI. Štát má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa v 1. rade a žalobca v 2. rade (ďalej aj ako žalobcovia) sa pôvodne podanou žalobou prostredníctvom právneho zástupcu domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 300 403 Sk (9 971,55 eur) spolu s 13% úrokom z omeškania a žalobcovi v 2. rade sumu 154 250 Sk (5120,16 eur) s 13% úrokom z omeškania ako aj trovy konania. Na strane žalovaného označil aj vedľajšieho účastníka, a to poisťovňu, v ktorej mal žalovaný motorové vozidlo poistené. Uviedli, dňa 03.07.2005 viedol žalovaný po Hviezdoslavovej ulici v Nitre osobné motorové vozidlo, kde porušil § 15 ods. 1,4 zák. č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách tým, že neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať, prekročil povolenú rýchlosť, v dôsledku čoho pri prechádzaní v pravotočivej a následne ľavotočivej zákruty vyšiel mimo vozovky na chodník, kde narazil do mal. cyklistu - žalobcu v 2. rade a chodkyne - žalobkyne v 1. rade a pevnej prekážky, následkom čoho žalobca v 2. rade utrpel otvorenú zlomeninu druhého stupňa pravej strednej tretiny stehnovej kosti v rastovej štrbine štvrtého typu, otras mozgu, odlomenie hrotu jabĺčka vpravo, mnohopočetné tržné rany v oblasti ľavého predkolenia s dobou liečenia a práceneschopnosťou v trvaní 6-9 mesiacov. Žalobkyňa v 1. rade utrpela otvorenú trieštvú zlomeninu strednej tretiny ľavej stehnovej kosti s posunom úlomkov, trieštvú priečnu zlomeninu strednej tretiny ľavej stehnovej kosti s posunom úlomkov, trieštvú priečnu zlomeninu strednej tretiny oboch kostí ľavého predkolenia s posunom úlomkov, otras mozgu, odreninu oboch predlaktí a na oboch predkoleniach s dobou liečenia a práceneschopnosťou v trvaní 6-9 mesiacov. Keďže si žalovaný nesplnil svoju povinnosť uloženú mu podľa § 415 a § 420 Občianskeho zákonníka, ako aj § 15 ods. 1 a 4 zák. č. 315/1996 Z. z., mali žalobcovia za to, že v plnej výške zodpovedná za škodu, ktorú im spôsobil svojim konaním. Poukázali na § 442, § 444 Občianskeho zákonníka. Bolesť žalobkyne v 1. rade podľa posudku traumatológa MUDr. Popraca predstavuje sumu 217 800 Sk (660 bodov x 330 Sk/1 bod) a u žalobcu v 2. rade sumu 143 550 Sk (435 bodov x 330 Sk /1 bod). Okrem toho si žalobkyňa v 1. rade uplatnila nárok na náhradu na zárobku počas pracovnej neschopnosti vo výške 30 000 Sk ako aj škodu na oblečení a na veciach v sume 13 000 Sk. Žalobca v 2. rade si uplatnil škodu na oblečení a veciach, ktoré mal v čase nehody pri sebe, v sume 10 700 Sk. Žalobcovia si v súvislosti so škodovou udalosťou uplatnili náklady na dopravu a liečenie vo výške 39 603 Sk.

2. V priebehu konania právny zástupca žalobcov navrhol viackrát zmenu žalobného návrhu, dňa 18.10.2007 tak, že žalobkyňa v 1. rade požaduje sumu 425 192 Sk a žalobca v 2. rade sumu 357 543 Sk. Súd na pojednávaní uznesením pripustil zmenu žaloby.

3. Na pojednávaní, konanom dňa 02.10.2008, právny zástupca žalobcom upresnil, že si žalobcovia budú uplatňovať aj ujmu, ktorá sa odvíja od psychických problémov. Nevedel súdu ozrejmiť výšku straty na zárobku žalobkyne v 1. rade, dospel k nej iba z nepotvrdených podkladov. Dňa 10.03.2009 bolo súdu navrhnuté, aby zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 30 236,99 eur s prísl. a žalobcovi v 2. rade sumu 27 632,28 eur s prísl. Dňa 16.06.2009 vzali žalobcovia žalobu v časti sumy 7 075,16 eur späť u žalobkyne v 1. rade a u žalobcu v 2. rade v sume 83,62 eur (z dôvodu ich uhradenia), tj. ďalej žiadali priznať sumu 23 161,83 eur a 27 548,60 eur. Žalobcovia navštevujú psychológov (PhDr. L., U.), čo je zrejmé aj z lekárskeho správ, obaja sú evidovaní v psychologicko-ambulancii, pretože im vznikla titulom úrazu trauma, teda ujma na psychike. Tento nárok podľa nich predstavuje sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej aj ako SSU). Úrok z omeškania požadujú od 03.07.2007. Podaním zo dňa 20.08.2009 právny zástupca žalobcov vo vyjadrení špecifikoval nároky oboch žalobcov, pričom celkovú výšku nákladov na dopravu upresnil na sumu 1 082,49 eur, preto vzal žalobu v časti zaplataenia sumy 232,09 eur späť. Z týchto výdavkov vedľajší účastník uhradil škodu vo výške 153,39 eur, preto vzal v tejto časti žalobu späť. Náklady na dopravu a liečenie mali činiť sumu 929,10 eur. Podaním zo dňa 27.11.2009 vzali späť žalobu v časti 611,03 eur s prísl., tj. zostala suma 318,07 eur ako náklady na dopravu a liečenie. V podaní zo dňa 28.01.2010 špecifikoval uhradené nároky: pri žalobkyni v 1. rade išlo o sumu 7 781,52 eur a pri žalobcovi v 2. rade o sumu 5 134,01 eur. Neuhradená zostala pri žalobkyni v 1. rade suma 96,26 eur (vecná škoda za retiazku 66,39 eur a za zlatý prsteň 29,87 eur) a pri žalobcovi v 2. rade suma 3 113,82 eur (bolesť 2 355,11 eur, sanitka 12,61 eur, vlak 14,87 eur a 15,40 eur, maste 52,58 eur a kúpele Smrdáky 663,25 eur). Na pojednávaní, konanom dňa 09.02.2010 upresnil právny zástupca žalobcov ich nárok, zo sumy 23 161,83 eur u žalobkyne v 1. rade vzal späť žalobu v časti 2 684,24 eur. Predmetom konania zostala suma 20 477,59 eur (96,20 eur - vecná škoda,

16 596,95 eur - psychická trauma, 3 784,38 eur - 50% navýšenie bolestného). Pri žalobcovi v 2. rade zo sumy 27 548,60 eur vzal späť žalobu v časti sumy 2 119,86 eur a predmetom konania zostala suma 25 428,135 eur (2 465,58 eur - bolestné za 215 bodov, náklady na dopravu a liečenie), v časti vecnej škody 355,17 eur (10 700 Sk) vzal žalobu späť. Podľa ďalšieho vyjadrenie právneho zástupcu žalobcov zo dňa 16.02.2010 si žalobkyňa v 1. rade uplatnila sumu 21 112,48 eur a žalobca v 2. rade sumu 25 846,58 eur (už vrátane psychickej traumy). Netrval ale na rozšírení žaloby zo sumy 20 477,59 eur na 21 112,48 eur.

4. Vedľajší účastník v priebehu konania oznámil súdu, že z ich strany došlo k uhradeniu nesporných nárokov, čo potvrdili i samotní žalobcovia. Ku dňu 16.06.2009 malo ísť o sumu 224 527 Sk pre žalobkyňu v 1. rade a sumu 164 567 Sk pre žalobcu v 2. rade. Priebežne uhradili uplatnené nároky žalobcov; žalobkyňa v 1. rade zaplatili bolestné za 660 bodov, pričom hodnotu bodu určili sumou 316,50 Sk a nie 345 Sk, pretože vychádzali z hodnoty bodu ako 2% z priemernej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve z predchádzajúceho roku, teda z roku 2004. Pripustil, že by smerodajný mohol byť aj moment, kedy bolo možné prvýkrát ohodnotiť bolestné, ale on vychádzal z momentu úrazu. Žalobcovi v 2. rade zaplatili bolestné za 435 bodov, neuznali lekárske posudok na ohodnotenie bolestného na 215 bodov, pretože maloletý utrpel v dec. 2005 úraz, v dôsledku ktorého absolvoval operáciu, ktorá nie je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Podľa neho zvýšenie bolestného zákon nepripúšťa, to je možné len pri SSU. K 20.10.2009 žalobkyňa v 1. rade uhradil náklady titulom liečenia a cestovného vo sume 423,61 eur, titulom vecnej škody 95,43 eur a titulom bolestného 6 933,88 eur; žalobcovi v 2. rade titulom liečenia a cestovného 636,77 eur, titulom vecnej škody 255,73 eur a titulom bolestného 4 570,14 eur. Uviedol, že ešte pred podaním žaloby vyzývali žalobcov na predloženie dokladov, ale až po podaní žaloby sa dozvedeli o jednotlivých nárokoch. Podľa vyjadrenia vedľajšieho účastníka zo dňa 08.04.2010 právny zástupca žalobcov vec komplikuje rozporuplnými vyjadreniami a neustále mení predmet konania. Pletie nové nároky s nárokmi, uplatnenými v pôvodnej žalobe; nie je zrejmé, v akej časti žalobu mení, resp. berie späť. Vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k nároku SSU u žalobcu v 2. rade vo výške 130 bodov (suma 1 879,85 eur). Žalobca v 2. rade si ho mohol dať ohodnotiť potom, čo mal ustálený zdravotný stav a nie čakať 3 roky a 3 mesiace. Aj lekár uviedol, že SSU bolo možné hodnotiť už rok od úrazu, tj. už od 03.07.2006.

5. Právny zástupca žalovaného navrhoval žalobu zamietnuť, pretože zo strany žalobcov nebola zaslaná žiadna výzva na plnenie ani neboli predložené žiadne doklady ohľadne ich nárokov.

6. Na pojednávaní dňa 20.10.2009 súd pripustil zmenu žaloby, rozhodol o čiastočnom zastavení konania v sume 7 075,16 eur ohľadne žalobkyne v 1. rade a v sume 83,68 eur ohľadne žalobcu v 2. rade.

7. Právny zástupca žalobcov nesúhlasil s námietkou premlčania ohľadne nároku SSU 130 bodov u žalobcu v 2. rade, pretože posudok bol vypracovaný až dňa 16.10.2009, tj. až vtedy sa dozvedel žalobca v 2. rade o škode a k prípadnému premlčaniu nároku mohlo dôjsť až 16.10.2011.

8. Uznesením súdu zo dňa 13.05.2010, č. k. 9C/171/2007-310, bolo konanie o návrhu žalobkyne v 1. rade v časti o zaplatenie sumy 2 684,24 eur a o návrhu žalobcu v 2. rade v časti o zaplatenie sumy 2 475,03 eur, zastavené.

9. Vedľajší účastník v priebehu konania trval na tom, že bolestné žalobcu v 2. rade v počte 215 bodov nie je v príčinnej súvislosti s nehodou, išlo o reoperáciu z 2/2006, pričom už od 11/2005 žalobca v 2. rade plne zaťažoval nohu, spadol na koleno a došlo k posunutiu prútov v kolene. Táto náhrada pritom už bola zhodnotená v predchádzajúcom posudku, išlo by o duplicitné hodnotenie. Podľa neho nie je daná ani príčinná súvislosť ohľadne nákladov na psoriázu a kúpele Smrdáky, ide o kožné ochorenie. Pokiaľ ide cestovné výdavky, prvý vznikol pred podaním žaloby, ďalšie dva po začatí sporu, pričom nevedel, či mu boli žalobcami predložené. Jeden z nich nie je opatrený pečiatkou zdravotníckeho zariadenia.

10. Žalobkyňa v 1. rade sa vyjadrila k veciam, ktoré mala pri sebe: zlatá retiazka sa nenašla, prsteň bol poškodený. Pri nehode mala 4 prstene a jeden z nich bol poškodený. Suma 29,87 eur predstavuje predpokladané náklady na jeho opravu. Ohľadne bolestného žalobcu v 2. rade uviedla, že išiel do školy a šmykol sa na ľade, teda nešlo o úraz pri hre. Navštevuje psychologickú ambulanciu PhDr. L., žalobca v 2. rade navštevoval po nehode 1 rok PhDr. L.. Invaliditu ukončila žalobkyňa v 1. rade vo 2/2013, nastúpila do práce po jej ukončení, ale od 10/2013 bola na PN-ke, ešte aj k 04.09.2014.

11. Uznesením súdu zo dňa 16.05.2011, č. k. 9C/171/2007-364 bol ustanovený znalec MUDr. Vincent P., odvetvie psychiatria, na posúdenie, či žalobcovia trpia psychickými následkami v dôsledku dopravnej nehody.

12. Žalobcovia sa k znaleckému posudku nevyjadrili.

13. K vypracovanému znaleckému posudku žalovaný nemal zásadné výhrady.

14. Vedľajší účastník považoval záver posudku č. 103/2011 vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade za nesprávny, pretože podľa neho nemožno priznať bodové ohodnotenie za následok, ktorý nie je trvalý. Znalec uviedol, že u nej absentuje adekvátna medikamentózna psychiatrická liečba, pričom je predpoklad, že ak by bola liečená i psychiatrom, intenzita a dĺžka psychických následkov autohavárie by bola miernejšia. Pri SSU nie je možné hodnotiť prechodný stav, ale len nemenné trvalé zmeny v zdravotnom stave, ktoré už poznatky lekárskej vedy nedokážu zmierniť. Vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade konštatoval zhoršenie existujúceho ochorenia (psoriázy), pričom znalec pripúšťa len isté percento na príčinách vzniku psoriázy. Už pred nehodou (dňa 15.11.2004) bol vyšetrený pre ichthyosis - nadmerné šupinkovanie a odlupovanie kože sfarbujúcej sa do hnedá. Nesúhlasil s kumuláciou všetkých 3 priznaných položiek č. 252, 254 a 255. Priznanie 1 300 bodov sa mu javilo ako nepodložené, pretože žalobca v 2. rade nespĺňa predpoklady pre priznanie najťažšieho možného zdravotného postihnutia, keď položka ponúka obodovanie od 260 do 1 300 bodov. Aj u žalobcu v 2. rade vznikla stresová porucha, ktorá prešla do chronicity aj následkom nedostatočnej resp. absentujúcej psychiatrickej liečby. Zásadnou je ale otázka, kedy bol zdravotný stav žalobcov ustálený do takej miery, že by bolo možné vyhotoviť bodové ohodnotenie. Navrhol vypracovať dodatok k posudku.

15. Listom zo dňa 06.03.2012 vedľajší účastník oznámil súdu, že poškodený prsteň bol prinesený žalobkyňou v 1. rade, pričom si ho mala dať opraviť a priniesť o tom doklad na preplatenie. Vo vzťahu k retiazke neprekázala žiadnu relevantnú skutočnosť.

16. Právny zástupca žalobcov po viacerých urgenciách na predloženie dôkazov vzal dňa 22.10.2012 žalobu v časti náhrady škody na šperkoch späť ohľadne žalobkyne v 1. rade, a to v sume 96,26 eur (prsteň 29,87 eur + retiazka 66,39 eur). Na pojednávaní dňa 26.03.2013 vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 600,69 eur u žalobkyne v 1. rade späť, išlo o rozdiel medzi sumou 16 596, 96 eur (500 000 Sk) a bodovým ohodnotením 15 996 eur (1 040 bodov x 15,38 eur). U žalobcu v 2. rade navrhol psychickú traumu zo sumy 16 596,96 eur zvýšiť na sumu 26 454 eur (1 720 bodov x 15,38 eur).

17. Znalec MUDr. P. v rámci výsluchu uviedol, že u žalobkyne v 1. rade bol v roku 2008 evidovaný vznik postraumatického šoku, pričom ambulanciu PhDr. L. navštevovala od roku 2006; duševnými poruchami trpela už v roku 2006. Žalobca v 2. rade bol liečený v rokoch 2005, 2006 a 2008. Postkomočný syndróm u žalobcu v 2. rade (pol. 252), vznikol po úraze, odznel a ohodnotil ho 70 bodmi. Bol konštatovaný chirurgom, ktorý po úraze konštatoval traumatický šok a otras mozgu. Odznel asi 6 až 8 mesiacov po úraze. Položky č. 254 a 255 boli prítomné pri jeho vyšetrení, u žalobcu v 2. rade sú v danom veku intenzívnejšie, menia osobnosť a úraz podstatne zmenil jeho smerovanie. Vek je rozhodujúci, stalo sa to v období, kedy sa formujú jeho životné postoje a perspektívy. Bol liečený, ale správne by bol liečený, keby bol aj u psychiatra, vtedy by to bolo optimálne. Psoriáza sa môže zmanifestovať tak, pravdepodobne je tam nejaký počiatok alebo bunka, ktorá je skrytá a neprejaví sa. Môže, ale nemusí. Na povrch vyplával skrytý potenciál, ktorý tam už bol. Netvrdil, že úraz spôsobil psoriázu, určite tam ale základ pre ňu bol. Ichtióza je iné kožné ochorenie, nemá nič spoločné so psoriázou. U žalobkyne v 1. rade by liečba pomohla a následky by boli odstrániteľné.

18. Uznesením súdu zo dňa 03.07.2013, č. k. 9C/171/2007-480 z dôvodu návrhu vedľajšieho účastníka na znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, bolo ustanovené Centrum duševného zdravia, s.r.o. ako znalec z odvetvia psychiatria.

19. Právny zástupca žalovaného nemal k znaleckému posudku Centra duševného zdravia, s.r.o., č. 226/2013 výhrady.

20. Vedľajší účastník navrhol vykonať výsluch znalca v spojitosti so znaleckým posudkom. Podľa neho závery posudkov sa líšia, keď MUDr. P. tvrdí, že žalobkyňa v 1. rade je vyliečiteľná a jej následky nie sú trvalé - psychické. Rovnako pripustil isté percento póurazových zmien na vzniku psoriázy, kdežto

MUDr. J. uviedol, že je to takmer isté. Zhodli sa iba na tom, že žalobca v 2. rade trpí trvalým psychickým následkom, ktorý každý ohodnotil inak, ale o dôvodoch prepuknutia a vyliečiteľnosti psoriázy sa nezhodli.

21. Právny zástupca žalobcov k znaleckému posudku č. 226/2013 uviedol, že znalci dospeli k záveru, že u žalobkyne v 1. rade ide o posttraumatickú stresovú poruchu, trvalú mierneho stupňa. Ide o trvalé a liečením neodstrániteľné následky, ktoré sú výlučne dôsledkom dopravnej nehody zo dňa 03.07.2005. Závery znalcov boli súhlasné so záverom MUDr. P. čo do posúdenia trvalej poruchy osobnosti. K bodovému hodnoteniu uviedol, že je podhodnotené, najmä preto, že v dôsledku nehody bola žalobkyňa v 1. rade uznaná za invalidnú a za správne považoval ohodnotenie podľa posudku znalca MUDr. Štefáka. K žalobcovi v 2. rade uviedol, že znalci potvrdili, že psoriasis vulgaris je výlučne dôsledkom nehody, preto mu prináleží náhrada nákladov spojených s jej liečením. J. bola oboma posudkami posúdená rovnako, ale bodové hodnotenie znalcov v posudku č. 226/2013 považoval za podhodnotené, a to aj z dôvodu, že u neho ide o trvalú posttraumatickú poruchu osobnosti ťažkého stupňa, preto za adekvátne považoval bodové hodnotenie MUDr. P.. Položky 254 a 255 sú podľa neho rozdielne, jedna má somatický pôvod a druhá psychiatrický. Oba posudky konštatujú trvalú poruchu, rozdiel je v bode hodnotení. Navrhol, aby sa zistilo, aký je teda rozdiel medzi položkami 254 a 255 ako aj to, či je možné uplatňovať a bodovo hodnotiť tieto položky súčasne.

22. Poverený znalec MUDr. J. v rámci výsluchu uviedol, že podľa dohôd a skúseností uplynutím 4 rokov možno hovoriť o trvalej poruche osobnosti, tj. k 03.07.2009. Vtedy bolo možné vyjadriť bodové hodnotenie. Odporučil priznať body podľa ich záverov. Hypotetické hodnotenie MUDr. P. neakceptovali, držia sa zákona. Vylúčili položky 254 a 255, pretože tie sa nemajú používať a podľa ich vedomostí sa nemajú zlučovať. Vždy uplatňujú len jednu z nich, tú, ktorá je výhodnejšia pre poškodeného. Ohodnotili aj postkomočný syndróm 70 bodmi, i keď nejde o trvalý následok, on už odznel 6 až 8 mesiacov po úraze. Za dostatočné považovali ich klinické vyšetrenie poškodených. Psoriáza u žalobcu v 2. rade je psychosomatické ochorenie, somatickou medicínou a psychiatrickou vedou je psychogénny pôvod ochorenia považovaný za dokázaný, aj keď u neho určitá náchylnosť kožných prejavov bola prítomná už pred úrazom. Práve závažné psychotraumatizujúce udalosti, akým utrpel úraz, nesporne bolo, prispievajú významnou mierou k dynamike tohto ochorenia. Samotný úraz a časové súvislosti hovoria o tom, že s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote rozvoju ochorenia bol udalosťou vyvolaný. Nedá sa bodovo odčleniť ochorenie psoriázy. Psychiatrická liečba ak by bola od počiatku, by neovplyvnila dynamiku poruchy, či by pomohla, je veľmi sporné. Medikamentózne zásahy v čase psychosomatického poškodenia by možno nepomohli. Medzi psoriázou a nehodou je príčinná súvislosť, pretože psoriáza je považovaná za psychosomatické ochorenie, nejaká genéza tam je.

23. Právny zástupca žalobcov považoval za sporné hodnotenie položiek č. 254 a 255, keď znalec P. ich hodnotil a T.. J. sám uviedol, že neexistuje usmernenie v tomto smere.

24. Vedľajší účastník poukázal aj na iné spory, kde sa položky 254 a 255 nehodnotia súčasne, ide o veľmi podobné diagnózy, ktorých kumulovaním by došlo k duplicitě pri hodnotení toho istého následku. Medzi posudkami videl viacero rozdielov.

25. Nárok žalobcov špecifikoval ich právny zástupca podaním zo dňa 02.09.2014 tak, že žalobkyňa v 1. rade si uplatňuje náhradu SSU v sume 15 995,20 eur (za 1040 bodov x 15,38 eur) a 50% navýšenie náhrady SSU v sume 7 998 eur a to s poukazom na § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z., tj spolu sumu 23 993,20 eur. Žalobca v 2. rade si uplatňuje náhradu za bolesť v sume 2 465,58 eur (215 bodov x 345,48 Sk), náhradu za SSU v sume 1 879,80 eur (130 bodov x 14,46 eur), náhradu nákladov spojených s liečením v sume 758,71 eur (náklady na sanitku 12,61 eur, na vlak 30,27 eur a 52,58 eur, kúpeľná liečba Smrdáky 663,25 eur) náhradu za SSU v sume 26 453,60 eur (1 720 bodov x 15,38 eur), 50% navýšenie náhrady SSU v sume 13 226,80 eur, žalobca v 2. rade bol uznaný za občana s ťažkým zdravotným postihnutím, teda ide o dôvod hodný osobitného zreteľa). Spolu nárok žalobcu v 2. rade činí sumu 44 784,49 eur.

26. Uznesením súdu zo dňa 24.09.2014, č. k. 9C/171/2007-654 súd nepriznal žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov. O odvolaní žalovaného rozhodol súd uznesením č. k. 9C/171/2007-1144, tak, že zmenil rozhodnutie súdneho úradníka a žalovanému priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v konaní pred súdom prvej inštancie.

27. Napriek tomu, že v konaní mal byť vypočítaný žalobca v 2. rade, žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní dňa 20.11.2014 oznámila, že sa mu zhoršil zdravotný stav, nechodí do školy, navštevuje detského psychiatra MUDr. Galvánkovú. Má prerušené štúdium už druhý rok. Jeho účasť na pojednávaní neodporučila ani jeho obvodná lekárka MUDr. L..

28. V priebehu konania súd konanie zastavil v časti o zaplatenie sumy 7 075,16 eur ohľadne žalobkyne v 1. rade, v časti sumy 83,68 eur ohľadne žalobcu v 2. rade.

29. Právny zástupca žalobcov dňa 19.12.2014 špecifikoval ich nárok tak, že u žalobkyne v 1. rade zostala predmetom konania suma 20 477,59 eur, pozostávajúca z 16 596,95 eur náhrada SSU, 96,26 eur škoda na šperkoch a 3 784,38 eur ako 50% navýšenie bolestného. U žalobcu v 2. rade ide o sumu 25 428,13 eur, pozostávajúcu z 2 465,58 eur bolestné, 1 879,85 eur náhrada SSU, 758,71 eur liečebné náklady, 16 596,95 eur náhrada SSU, 3 727,04 eur ako 50% navýšenie bolestného. Ďalej navrhol pri žalobkyňi v 1. rade rozšírenie žaloby o sumu 4 213,22 eur, tj. celkovo si uplatnila sumu 23 992,80 eur a u žalobcu v 2. rade o sumu 9 856,65 eur a 9 499,76 eur, tj. celkovo si uplatnil sumu 44 784,54 eur.

30. Právny zástupca žalovaného vo vyjadrení zo dňa 30.03.2015 uviedol, že právom účastníka konania je rozhodnúť vec bez zbytočných prietáhov v konaní. Žalobcovia počas konania nedokázali dôveryhodne vyčíslieť a ustáliť predmet konania, keďže výška ich nároku bola ustavične menená. Priebeh konania považoval za zmätočný a dlhý. Konanie žalobcov je absolútne chaotické, samotný právny zástupca žalobcov po 8 rokoch upozorňoval na chyby vo výpočte nároku žalobcov. Podľa neho konajú účelovo a umelo predlžujú konanie s cieľom vymôcť od žalovaného čo najviac peňazí. Vystavujú žalovaného riziku, že ak v konaní uspejú, bude im priznaný nárok na náhradu trov konania, pričom v konaní boli prietahy a právny zástupca žalobcov sám stratil predstavu o tom, aký nárok a z akého právneho titulu žaluje. Nárok žalobcov považoval za neprehľadný a nezrozumiteľný. Nepochopil, že v dôsledku nehody došlo k spôsobeniu psychickej traumy, má však za to, že stav a následky žalobkyne v 1. rade, sú výsledkom skutočností, že sama zanedbávala starostlivosť o svoje psychické zdravie tým, že ani po vzniku príznakov psychických problémov nevyhľadala odbornú pomoc psychiatra. To konštatoval aj MUDr. P.. To mohlo mať dopad na vývoj trvalých následkov. Ak by vyhľadala včas psychiatrickú pomoc, mohlo to prispieť k správne určenie intenzity psychickej traumy v dôsledku nehody, k ustálenej diagnostike jej stavu, k efektívnemu nasadeniu liečby a k redukcii negatívnych zážitkov. Týmto konaním žalobkyňa v 1. rade zmarila možnosť správne vyčíslieť nárok na náhradu škody na zdraví, preto žalovaný považoval nárok na SSU z titulu psychickej traumy za neprimerane vysoký a jej ďalšie zvýšenie za účelové a nespravodlivé. K žalobcu v 2. rade uviedol, že ak trpí ťažkým zdravotným postihnutím psychickej povahy, navrhol ho vypočítať a preskúmať a vyhodnotiť rozsah poškodenia jeho zdravotného stavu.

31. Vedľajší účastník vo vyjadrení zo dňa 31.03.2015 k špecifikácii nároku zo dňa 18.12.2014 uviedol, že u žalobkyne v 1. rade pri náhrade za SSU absentuje adekvátna psychiatrická liečba, ak jej psychické následky nie sú trvalé ale liečbou lege artis odstrániteľné podľa MUDr. P.. Preto jej nepatrí žiadne bodové hodnotenie psychických následkov. Ak by sa súd priklonil k záveru MUDr. J., treba zohľadniť chronifikáciu stavu aj z dôvodu neabsolvovania adekvátneho psychiatrického liečenia. Videl priestor na krátenie náhrady min. 50%. Pochybením pri uplatňovaní nároku je hodnota bodu. Tá sa má odvíjať od roku, v ktorom je možné bodové hodnotenie už vykonať prvýkrát. MUDr. P. označil rok 2008, MUDr. J. najneskôr po 4 rokoch, pričom dátum možného hodnotenia určil najneskôr na deň 03.07.2009. Preto hodnota bodu pre rok 2009 predstavuje sumu 14,46 eur a nie 15,38 eur. Pri navýšení náhrady SSU (7 997,60 eur) okrem nesprávnej hodnoty bodu bol opretý jej nárok o invaliditu, ktorá inak od 2/2013 už invalidná nie je. Vzniesol námietku premlčania, keď nárok na mimoriadne zvýšenie SSU bol uplatnený podaním zo dňa 02.09.2014, pričom premlčacia lehota začala plynúť najneskôr od 03.07.2009 a uplynula 03.07.2011. Ohľadne žalobcu v 2. rade uviedol, že v prípade bolestného (2 465,58 eur) išlo o bodové hodnotenie reoperácie, ktorej dôvody nespočívali v konaní žalovaného, pričom už boli hodnotené v posudku z 28.09.2006. Posudkom z 28.06.2007 si žalobca v 2. rade uplatňuje duplicitné nároky. K náhrade za SSU (1 879,85 eur) vzniesol námietku premlčania. Išlo o posudok z 16.10.2009 vo výške 130 bodov, pričom MUDr. C. uviedol, že hodnotenie SSU bolo možné vykonať 1 rok po úraze, tj. 03.07.2006, čím premlčacia lehota uplynula 03.07.2008. K náhrade liečebných nákladov (758,71 eur) považoval náklady na vlak a sanitku za nepreukázaný. Namietol náklady na liečenie psoriázy, keďže ide o chronické ochorenie celého organizmu, ktoré sa prejavuje na koži. Za príčinu vzniku sa považuje geneticky podmienená porucha funkcie imunitného systému a môže vypuknúť z rôznych príčin. MUDr. J.

rozvádzal všeobecne nepriaznivý účinok stresu na organizmus, čo je známy fakt a keďže ostatné možné príčiny neskúmal, nie je možné uzavrieť, že stres z nehody bol 100% spúšťačom prepuknutia psoriázy. T. P. bol opatrnější a uviedol, že psoriáza už existovala a len sa zhoršila po strese z havárie; pripustil len isté % na príčinách jej vzniku. Išlo len o zhoršenie existujúcej choroby, žalovaný nespôsobil existenciu geneticky poškodeného imunitného systému žalobcu v 2. rade. Nie je ani preukázané, že by do konca života žil bez jej prepuknutia z iného dôvodu. Tento nárok považoval za špekulatívny a nepreukázaný a navrhol ho zamietnuť. K náhrade SSU (26 453,60 eur) uviedol, že stresová porucha prešla do chronicity i následkom nedostatočnej, resp. absentujúcej psychiatrickej liečby. Ak mu aj patrí bodové hodnotenie, malo by byť významne krátené. Ak by sa súd priklonil k záveru MUDr. J., navrhli zohľadniť chronicitu. Znalec MUDr. J. uviedol, že výsledok liečby nevie odhadnúť, pričom MUDr. P. jednoznačne uvádza, že stresová porucha prešla do chronicity i následkom nedostatočnej psychiatrickej liečby. Videl priestor na krátenie v rozsahu 50%. Celkovo hodnotil hodnotenie MUDr. J. za kvalifikovanejšie, posudok za komplexnejší a vieryhodnejší. Namietal položku č. 252, keď znalci nemusia mať právne vedomie v tom, že súd môže priznať len také SSU, ktoré existuje v čase rozhodnutia, pričom tento následok odznel 6-8 mesiacov od úrazu; tj. cca. 9 rokov už neexistuje. Namietol hodnotu bodu, pri priaznivejšej verzii to môže byť 14,46 eur. Vzniesol námietku premlčania ohľadne sumy 9 856,65 eur, lehota pri psychických následkoch začala plynúť najneskôr od 03.07.2009. K navýšeniu náhrady za SSU (13 226,80 eur) vzniesol námietku premlčania, nárok bol uplatnený dňa 02.09.2014, pričom premlčacia lehota začala plynúť od 03.07.2009. K uplatnenému úroku z omeškania uviedol, že 13% je absolútne nedôvodné. Výška úrokovej sadzby je úplne iná a je nezmyselné požadovanie úroku od podania žaloby. Namietal akékoľvek priznanie úroku z omeškania. Žalobu navrhol v celom rozsahu zamietnuť.

32. Na pojednávaní dňa 09.04.2015 žalobkyňa v 1. rade k žalobcovi v 2. rade uviedla, že do školy nechodí, a to kvôli psoriáze. Psychicky ho to vyčerpáva, má z pojednávania triašky, bojí sa ľudí. Užíva sendralín.

33. Právny zástupca opäť upresnil nárok žalobkyne v 1. rade na sumu 20 447,59 eur (3 784,38 eur zvýšené bolestné, 15 995,20 eur náhrada SSU a 7 997,60 eur ako zvýšenie SSU). U žalobcu v 2. rade ide o sumu 2 465,58 eur bolestné, 1 879,85 eur SSU, 26 453,60 eur SSU, 758,71 eur liečebné náklady, 13 226,80 eur zvýšenie náhrady SSU. Trval na priznaní bolestného pri žalobcovi v 2. rade, navrhol prípadne vypočítať MUDr. C. k posudku z 28.06.2007. O SSU sa dozvedel až dňa 16.10.2009, keď bol vypracovaný posudok, preto k premlčaniu mohlo dôjsť až 16.10.2011. tvrdil, že k liečebným nákladom predložil doklady.

34. Súd na pojednávaní dňa 09.04.2015 rozhodol o zastavení konania v sume 96,26 eur a 601,75 eur ohľadne žalobkyne v 1. rade ako aj sumy 3 784,38 eur. Po zastavení konania zostalo predmetom sporu SSU vo výške 19 995,20 eur pri žalobkyni v 1. rade. Súd neprípustil pri žalobkyni v 1. rade zmenu žaloby o rozšírenie sumy 7 997,60 eur. Zároveň pripustil zmenu žaloby pri žalobcovi v 2. rade s tým, že žalobcovi v 2. rade sa má zaplatiť suma 26 443,60 eur titulom SSU. Rozšírenie žaloby o sumu 13 226,80 eur ako 50% zvýšenie náhrady SSU súd neprípustil.

35. U žalobcu v 2. rade zostala predmetom konania suma bolestného 2 465,58 eur a 3 727,04 eur ako zvýšenie bolestného, SSU a liečebné náklady a pri žalobkyni v 1. rade len suma SSU.

36. Žalobca v 2. rade dňa 25.06.2015 popísal svoju situáciu pred nehodou a po nej. Po nehode mal rok odklad, predtým hral volejbal, mal nastúpiť na športové gymnázium, potom už športovať nemohol. Dochodil ZŠ, nemá veľa kamarátov, predtým mal, ale zmenilo sa to skrz psoriázu. Vysmievali sa mu, stránil sa ich. Chodil po nemocniciach, operačné zákroky ukončil v roku 2009, keď mu vybrali klíny. Potom nastúpil do školy po roku, bol to pre neho stres, jeho prospech po nehode sa zhoršil. V 8. ročníku robil reparát, chodil na fototerapiu, veľa meškal v škole. Od narodenia mal atopický ekzém, pred nehodou nemal príznaky psoriázy. Potom študoval na odbornej škole na Cintorínskej ulici, odbor doprava, ale v prvom ročníku prerušil štúdium, bol 2x v nemocnici kvôli psoriáze a v kúpeľoch, veľa vymeškal zo školy a úplne ho vyradili. Poberá čiastočný invalidný dôchodok. Nie je v evidencii nezamestnaných, nechodí na brigády. Keby nemal psoriázu, mal by školu, priateľov. Má sociálnu úzkosť, strach z ľudí, psov, áut, asi 2,3 roky. Psychiatricky chodil, má pauzu, dala mu ale lieky na úzkosť a tie užíva. po nehode chodil psychologičke, potom psychiatricke. Jeho stav je stále zlý, berie lieky, nemôže dobre spať. Má bolesti chrbtice, kolena, pred nehodou mu koleno nevyskakovalo, po nehode mal úraz, že spadol na ľade, keď išiel do školy a vtedy mu museli vymeniť klin. Chce len spravodlivosť, nemá vodičský preukaz,

vozí sa autobusom alebo chodí pešo. Žalovaný mal byť podľa neho vo väzení, pokazil mu detstvo, neospravedlnil sa mu. Psoriáza je veľký problém aj pri práci, je to prekážka, sám seba sa hnuší, nevie sa s tým zmieriť. Chodí pravidelne lekárovi, kamarátov si nehľadá, nemá priateľku.

37. Právny zástupca žalovaného namietol počas konania výšku bodového hodnotenia, podľa neho by mala byť pri SSU žalobkyne v 1. rade max. 14,89 eur a pri žalobcovi v 2. rade pri bolestnom 11,47 eur, pri SSU 13,37 eur. Žalobcovia nevyzvali žalovaného pred podaním žaloby na zaplatenie žiadnej sumy, preto sa nemohli stať splatnými pred podaním žaloby. Nemietol uplatnenú výšku úrokov z omeškania, pričom žalobcovia neustálili ešte ani svoj nárok. Navrhol, aby im úrok priznaný ani nebol. Až po podaní žaloby bolo zo strany žalovaného iniciované mimosúdne riešenie veci listom zo dňa 09.10.2007, ale žalobcovia neboli ochotní pristúpiť na akúkoľvek dohodu, nebola im známa výška ich nárokov a trvali na súdnom riešení sporu. Za priebeh konania nesú zodpovednosť aj žalobcovia, nevedia uviesť svoj nárok, stále ho menia, navyšujú trovy konania a umelo ho predlžujú. Poukázal na rozh. NS SR sp. zn. 6MCdo/6/2013 a sp. zn. 6Obo 46/2009. Konali tak v rozpore so zásadou predchádzania sporom.

38. Vedľajší účastník namietal kumulovanie položiek č. 254 a 255, pri žalobcovi v 2. rade odmietal nárok v sume 2 465,58 eur (pád na ľade a zároveň duplicita), k náhrade SSU 1 879,85 eur trval na to, že smerodajný je dátum, kedy bolo možné hodnotenie vyhotoviť, preto je nárok premlčaný. Liečebné náklady neuznal pre nepredloženie dokladov a pri psoriáze namietol súvis nehody so vznikom psoriázy ako aj to, že náklady si neuplatnila žalobkyňa v 1. rade, ktorá ich mala vynaložiť. Žalobcovia sa prikláňajú tendenčne k záverom znalcov pre nich vyhovujúcejších. K náhrade SSU za psychickú traumu vzniesol námietku premlčania pri sume 9 856,65 eur a k navýšeniu náhrady SSU uviedol, že nie je predmetom konania, keďže súd zmenu žaloby nepripustil. K nároku za reoperáciu uviedol, že tá už bola obodovaná, asi hodnotiteľ nemal vedomosť o predošlom posudku, preto to likvidácia preplatila. Je pravda, že nemali hradiť duplicitne, ale zaplatili tých 90 bodov, z posudku z 28.09.2006 uhradili 435 bodov. Nemieni hradiť podľa posudku z 28.06.2017, to už bolo uhradené a namietal aj príčinnú súvislosť.

39. Pri uplatnení nároku na 215 bodov žalobca v 2. rade podľa jeho právneho zástupcu vychádzal z vyjadrení zo dňa 28.09.2006 a 28.06.2007. Žalobkyňa v 1. rade navštevovala po nehode psychológa, ten jej neodporučil psychiatra.

40. Právny zástupca žalobcov zdôraznil, že žalovaný jazdil pod vplyvom alkoholu a pred podaním žaloby nikdy žalobcov nekontaktoval. On sa im neospravedlnil, ignoruje ich pri stretnutí na ulici. Poukázal na dôvodnosť žaloby u žalobkyne v 1. rade z dôvodu posudku MUDr. P.a a jeho bodového hodnotenia, bola od nehody do roku 2012 uznaná za invalidnú a nebola sa schopná sa vtedy ani zamestnať. Podľa neho sa položky č. 254 a 255 nemajú zlučovať. U žalobcu v 2. rade zotrval na uplatnení nároku bolestného za pád na ľade, pretože lekár by predsa posudok nevydal, ak by pád nebol v príčinnej súvislosti s nehodou. Pri nároku za SSU 1 879,85 eur za 130 bodov uviedol, že ošetrojúci lekár MUDr. Orbán bol osobne prítomný pri liečbe žalobcu v 2. rade v rokoch 2006 až 2008 a len on vedel v tom čase posúdiť, kedy bolo možné hodnotenie vykonať. K ukončeniu liečby došlo až v roku 2008, v rokoch 2006 a 2007 mal operácie klinov v nohe. Objektívne mohol vykonať hodnotenie lekár až 17.06.2008; teda nárok nie je premlčaný. Trval na priznaní liečebných nákladov, keďže nemal doklad na vlak zo dňa 09.06.2009 a z dôvodu úhrady 14,87 eur, vzal žalobu v časti sumy 30,27 eur ohľadne žalobcu v 2. rade späť. Trval na zaplatení sumy 52,58 eur (maste na psoriázu) a 663,25 eur (kúpele Smrdáky). Pokladničný doklad na sumu 380 Sk (12,61 eur) považoval za dostatočný. K náhrade SSU 26 453,60 eur uviedol, že navštevoval psychológov a psychiatrov od 2007 (MUDr. R.). Poukázal na bodové hodnotenie znalca MUDr. P.a a namietol akéhokoľvek krátenie hodnotenia, a to aj napr. podľa NS SR, sp. zn. 2Cdo /160/2008, práve by mu mala byť zvýšená. Od 29.05.2013 bol uznaný za invalidného s poklesom 50%. Zvýšenie SSU v sume 3 727,04 eur uviedol, že je predmetom konania. Upresnil žalobný petit tak, že upresnil úrok z omeškania a uviedol aj deň, od ktorého žiada nárok priznať (čl. 814).

41. Právny zástupca žalovaného poukázal na klamstvá žalobcov, keďže žalovaný nevedel motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, podrobil sa dychovej skúške s negatívnym výsledkom. Dvakrát ich osobne navštívil v mieste ich bydliska, vyjadril ľútosť, ospravedlnil sa žalobcom osobne. Nie je pravdou, že by sa žalovaný nepokúsil o dosiahnutie dohody, práve žalobcovia boli tí, s ktorými nebolo možné docieľiť mimosúdnu dohodu, aj nárok voči poisťovni si neuplatnili priamo, ale podali žalobu na súd. Vzhľadom na spôsob vedenia sporu žalobcovia s ich právnym zástupcom natiahli celé konanie. Podľa neho lekár

pri vydaní posudku neskúma tvrdenia o príčine úrazu, ktoré mu uvádza pacient a je bežné, že nepreverí hodnotu tvrdení pacienta a vystaví posudok kedykoľvek po ukončení liečby.

42. Z dôvodu zmeny procesného predpisu z Občianskeho súdneho poriadku na Civilný sporový poriadok, Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., súdu dňa 17.01.2017 oznámila, že vstupuje konania ako intervenient na strane žalovaného.

43. Po vypočutí svedka MUDr. P. W. súd vyhlásil uznesenie s tým, že bude vykonané kontrolné znalecké dokazovanie za účelom posúdenia rozdielného uplatňovania položiek č. 254 a 255, ako aj rôzneho bodového hodnotenia v jednotlivých položkách.

44. Súd uznesením zo dňa 11.04.2019, č. k. 9C/171/2007-914 priznal obom žalobcom oslobodenie od súdnych poplatkov v konaní v plnom rozsahu, a to na základe ich návrhu zo dňa 17.01.2019.

45. V konaní bola uznesením č. k. 9C/171/2007-923 zo dňa 16.07.2019 ustanovená ako znalec LEGE ARTIS znaleckú organizáciu, s.r.o., ktorá bola zmenená uznesením č. k. 9C/171/2007-977 zo dňa 13.07.2020 na znaleckú organizáciu Psychiatrická nemocnica Philipa Pinela Pezinok (táto pôvodne odmietla úkon v roku 2018 vykonať, čl. 875).

46. K znaleckému posudku znaleckej organizácie Psychiatrická nemocnica Philipa Pinela Pezinok č. 1/2018 zo dňa 15.03.2021 sa vyjadril intervenient, ktorý poukázal na to, že žalobca v 2. rade nie je invalidný v dôsledku dopravnej nehody, ale z iných dôvodov, nesúvisiacich s nehodou. Žalobkyni v 1. rade invalidita bola odňatá dňa 09.04.2013. Tieto skutočnosti vyplývajú z dokumentov Sociálnej poisťovne. Navrhol doplnenie znaleckého posudku s ohľadom na posudky Sociálnej poisťovne oboch žalobcov. Ohľadne doterajších znaleckých posudkov namietal, že v posudku 1/2021 bola uplatnená aj položka 252 ako postkomočný syndróm a namietol jej premlčanie, i keď ešte nebola predmetom sporu. Podľa neho inak aj tak odznela 6-8 mesiacov po nehode a súd by mal zohľadniť iba odškodnenie, ktoré aktuálne existuje v čase rozhodovania. Žalobkyňa v 1. rade sa neliečila psychiatricky, bola liečená iba u psychologičky; minimálne 8 rokov liečbu neabsolvovala, z čoho je zrejmé, že ani prípadná následná liečba už nemusí mať požadovaný efekt, pretože sa psychické problémy medzitým rozmohli a chronifikovali. Pri žalobcovi v 2. rade spochybnili priznanie položky 252 ako postkomočný syndróm, keďže išlo o diagnózu dočasného charakteru a navyše podľa jeho vedomostí neutrpel ani úraz hlavy. Znalecký posudok považoval za strohý, jednoduchý, odpovede nie sú využiteľné pre potreby komplexného posúdenia oprávnenosti nárokov, chýbajú niektoré podstatné informácie, resp. závery nie sú jasné. Nie je ani zrejmé, či je aktuálne prítomná položka 254 alebo či už odznela. Spájanie nálezu hydrocefalu s následkom nehody je otáznave a nepreukázané. Zdravotná dokumentácia neeviduje podľa neho žiadny úraz hlavy u žalobcu v 2. rade a nebol ani predmetom bolestného. Preto bodové hodnotenie bolo ovplyvnené nesprávnymi vstupnými informáciami o jeho zdravotnom stave. Znalec sa nezaoberal jeho prídruženými ochoreniami, ktoré žalobca v 2. rade dáva do súvisu s dopravnou nehodou. Nie je dostatočne rozobratá diagnóza psoriázy, ale je nesporné, že od detstva mal predispozíciu na kožné ochorenia a trpel nimi aj pred nehodou.

47. K doplneniu č. 8/2021 k znaleckému posudku 1/2021 sa vyjadril intervenient, ktorý nepovažoval jeho závery za objektívne ani podložené a ani za logické. Podľa neho žiadny úraz hlavy u žalobcu v 2. rade nebol preukázaný, je iba predpokladaný, čo má vplyv na hodnotenie. Nie je jednoznačne preukázaný súvis úrazu so psoriázou a hydrocefalus, je ignorovaná skutočnosť, že žalobca v 2. rade nie je invalidný pre údajné psychické problémy, ale pre kožné ochorenie, pričom značnými kožnými ochoreniami trpel aj pred úrazom (ichtióza a atopický ekzém) a príčinnú súvislosť medzi úrazom a psoriázou odmieta aj Sociálna poisťovňa. Podklady zo Sociálnej poisťovne sú podľa neho v prospech žalovaného, ani u jedného z poškodených nie sú psychické poruchy súvisiace výlučne s nehodou tak vážneho charakteru, že by mali vplyv na invalidizáciu. Znalecká organizácia toto vôbec ale nezohľadnila. Pri žalobkyni v 1. rade v dokladoch Sociálnej poisťovne za obdobie od 06.06.2006 do 25.05.2017 nie sú spomenuté absolútne žiadne psychické problémy. Poškodená bola postupne vyšetrená posudkovým lekárom, pri poslednom posudzovaní v roku 2017 uviedla, že je kontrolovaná traumatológom, ortopédom, neurológom a rehabilitačným lekárom, psychológom ani psychiatrom nespomína. Znalec tvrdil, že chronické následky, ktorými žalobkyňa v 1. rade trpí, sú trvalého charakteru, ale liečbou sa dá doceliť čiastočná úľava. Na to, či nemá byť táto skutočnosť zohľadnená pri bodovom hodnotení, už ale neodpovedal. Nespochybnil, že by nejakými psychickými následkami poškodená trpela, ale nie určite v takom

závažnom rozsahu, ako ich ohodnotila znalecká organizácia. Hodnotenie podľa položky 254 považuje za odznené následky, ktoré už nemožno priznať. Pri žalobcovi v 2. rade Sociálna poisťovňa nedala psoriázu do súvisu so zranením pri dopravnej nehode a ani nepožiadala intervenienta o refundáciu vyplácaného invalidného dôchodku z povinného zmluvného poistenia vinníka nehody. Príznaky sa u neho objavili po cca. 2 rokoch po nehode, stav sa výrazne zhoršil až v roku 2011 a spúšťačom bola smrť otca. Spochybnil diagnózu otrasu mozgu, postkomočný syndróm, keďže tieto príznaky postupne odzneli pár mesiacov po nehode. Ani dodatok k posudku nepreukázal jednoznačnú súvislosť medzi psoriázou a nehodou. Nepriaznivý vplyv mal na žalobcov psychický stav pád na ľade a smrť otca. Všetky výsledky sú interpretované v prospech žalobcov, pričom na otázky, ktoré by im mohli ublížiť, znalec neodpovedal. Posudku chýba triezvosť a miera objektivity, ktorá by bola stelesnená v miernejšom hodnotení v záveroch s prihliadnutím na skutočne nejednoznačný dôkazný stav. Sama znalecká organizácia ale pripúšťa, že úraz môže aj nemusí byť v príčinnej súvislosti s poškodeniami zdravia, resp. že poškodenie zdravia môže mať aj iný pôvod ako v úraze. To bude všetko závisieť bude na zvážení súdu, pretože o výške prípadného nároku nerozhoduje znalec, ale súd. Ohľadne otrasu mozgu, tento nevyplýval z anamnézy prijímajúceho lekára, z nej vyplýva len, že bol žalobca v 2. rade v krátkom bezvedomí. Krátke bezvedomie podľa neho neznamená samo o sebe, že bolo hneď spôsobené otrasom mozgu ale mohlo mať aj iné príčiny (šok, bolesť a pod.). Nie je pri ňom dokumentované žiadne poranenie v oblasti hlavy, nebol hodnotený ani v bolestnom. Jediný krát sa spomína v lekárskej správe zo dňa 14.11.-12.12.2006. Inak žalobca v 2. rade nemá žiadny podklad v zdravotnej dokumentácii, je to iba špekulácia. K psoriáze žalobcu v 2. rade nie je preukázaná súvislosť, ide o genetickú vlohu, preto mu nemožno priznať náhradu za jej liečenie. Od narodenia sa liečil na kožné ochorenia, preto pocit frustrácie z jeho výzoru tam už bol skôr ako psoriáza prepukla. Ide o chronické zápalové ochorenie celého organizmu, prejavujúce sa na koži. Ide o autoimunitné ochorenie, postihuje 2-3% európskej populácie a môže vypuknúť z rôznych príčin. Považujú za nepreukázanú príčinnú súvislosť medzi nehodou a vznikom psoriázy, nie je ničím preukázaný fakt, že by žalobca v 2. rade žil bez jej prepuknutia z iného dôvodu ako úrazu. Hospitalizácie u neho v rokoch 2011 a 2012 súviseli so stresom zo smrti otca. Stres je jednou zo šiestich možných príčin vzniku psoriázy, on trpel stresom z viacerých príčin a psoriáza vznikla až 2 roky po nehode, pričom psychické problémy sa u neho podľa znalcov prejavili od počiatku po utrpení polytraumy. Vplývali na neho aj iné stresové situácie mimo nehody (pád na ľade a nutná reoperácia, smrť otca, prechod do puberty, nespokojnosť s výzorom kvôli ichtióze a ekzému). Náklady na liečbu nevynaložil žalobca v 2. rade, ale jeho mama. Znalecká organizácia hodnotila SSU v hornej hranici bodového hodnotenia aj preto, že je žalobca v 2. rade invalidným dôchodcom, pričom ale ignoruje, že invalidizujúcim dôvodom nie sú psychické a somatické problémy, ale psoriáza. Absenciu priamej príčinnej súvislosti dokumentuje aj posudok Sociálnej poisťovne, kde je uvedené, že invalidita vznikla v dôsledku choroby, nie úrazu. Podľa neho je pochybná spojitosť medzi nehodou a hydrocefalus, zistenom v roku 2019. Konštatovanie znalcov, že žalobca v 2. rade neprekoval žiadnu meningitídu, je v úplnom rozpore s jeho zdravotnou dokumentáciou, a to zo dňa 04.02.2021, kde MUDr. W. v anamnéze uviedla, že prekoval ako detskú mozgovú obrnu a aj zápal mozgových blán (meningitídu). Preto nie je možné to zohľadniť pri určovaní SSU, ide i špekuláciu. Znalci pracovali s okolnosťami invalidity, otras mozgu, hydrocefalus, psoriáza, pričom ignorovali, že invalidita nevznikla na základe psychiatrických porúch, ale na základe kožného ochorenia, nie je preukázaný úraz hlavy, nie sú zistené dôvody vzniku hydrocefalus a je ignorované, že príčina vzniku psoriázy nie je preukázaná v súvislosti s nehodou (vznikla a súvisela s inými okolnosťami, smrť otca). Podľa neho, pokiaľ by sa znalecká organizácia zaoberala vecou úplne nestranne a objektívne, mali by byť tieto súvislosti pomenované tak, ako reálne z dostupnej dokumentácie vyplývali a nie špekulatívne dávať do súvisu z nehodou z 03.07.2005 všetky prítomné zdravotné problémy tak, ako keby ich súvislosť reálne preukázaná bola.

48. K nárokom žalobkyne v 1. rade uviedol, že znalcom nemožno vyčítať, že hodnotia všetky položky, ktoré poškodený v minulosti mal, keďže neriešia právnu stránku, a to podľa § 217 CSP, v tom smere, že sa má zohľadňovať iba odškodnenie následkov, ktoré aktuálne existujú v čase rozhodnutia. Položky č. 252 a 254 už nie sú preto aktuálne. Poškodená sa po nehode neliečila psychiatricky. Absentuje u nej adekvátna psychiatrická liečba, ktorá by zmiernila jej následky, ba znalec jednoznačne uvádza, že jej psychické následky neboli trvalé, ale liečbou lege artis odstrániteľné. Preto po právnom zhodnotení veci neprináleží žiadne bodové hodnotenie psychických následkov, pretože existujú len z dôvodu absencie liečby. Ak by sa súd priklonil k záveru MUDr. J. (500 bodov) mala by byť náhrada krátená min. 50%, keďže dôvody pretrvávania psychických následkov nezavinil žalovaný, ale žalobkyňa v 1. rade. Pochybením je aj hodnota bodu, kedy by sa malo vychádzať z roku, kedy je možné vykovať bodové hodnotenie už prvýkrát. MUDr. P. označil za smerodajný rok 2008, ako aj psychologička L. (07.05. a 28.10. 2008),

naproti tomu MUDr. J. uviedol, že najneskôr po 4 rokoch sa vykryštalizujú aj najťažšie prípady, tj. dňa 03.07.2009. Aj keby sa priklonil k priaznivejšej verzii, hodnota bodu bola 14,46 eur.

49. K nárokom žalobcu v 2. rade uviedol, že pri náhrade za bolesť za 215 bodov podľa posudku MUDr. L. namieta jej dôvodnosť, táto nemá žiadnu príčinnú súvislosť s nehodou, čo potvrdil aj MUDr. W.. Pri náhrade SSU za 130 bodov vzniesol námietku premlčania, keďže hodnotenie bolo možné vykonať 1 rok po nehode, tj. 03.07.2006, tj. lehota uplynula 03.07.2008. K náhrade liečebných nákladov namieta ich nepreukázanie ako aj to, že nároky na liečenie psoriázy a príčin jej prepuknutia je špekulatívne a nepreukázané. K náhrade za SSU, psychická trauma namietať opäť diagnózu otrasu mozgu ako aj to, že psychiatra začal žalobca v 2. rade začal navštevovať až po vypracovaní posudku MUDr. P.a. U. porucha prešla u neho do chronicity i následkom nedostatočnej, resp. absentujúcej psychiatrickej liečby. Navrhol preto krátenie náhrady min. 50%. Namietať položku č. 254 a 252, tieto odzneli, nemožno ich následok odškodiť, keď už neexistujú. Namietať taktiež hodnotu bodu. Žalobcovia podľa neho menili svoj nárok minimálne 20 krát, čo spôsobilo neprehľadnosť veci. Vec mohla byť rozhodnutá skôr nebyť rozpačitého konania právneho zástupcu žalobcov, keď nedokázal špecifikovať často žalobný návrh. Priznanie úroku z omeškania je absolútne nedôvodné a je nezmyselné uplatňovať úrok od podania žaloby. Je divné, že uplatňujú úrok od 03.07.2007 napriek tomu, že nevedia sami špecifikovať svoje požiadavky a vysvetliť žalované sumy. Navrhol žalobu zamietnuť.

50. Žalovaný sa podaním zo dňa 05.01.2022 vyjadril tak, že sa pridrižiava svojich doterajších vyjadrení a stotožňuje sa so stanoviskom intervenienta k znaleckému posudku č. 1/2021 a v znení jeho doplnenia č. 8/2021.

51. Na pojednávaní, konanom dňa 01.02.2022, súd pripustil zmenu petitu žaloby tak, ako ju navrhol právny zástupca žalobcov. Pri žalobkyni v 1. rade žiadal priznať ešte sumu 1 999,40 eur (pôvodne uviedol nesprávny výpočet 3 039,40 eur) s úrokom z omeškania 8% ročne od 10.10.2021. Pri žalobcovi v 2. rade navrhol priznať aj sumu 2 614,60 eur s úrokom z omeškania od 10.10.2021. Ide o zvýšenie bodového hodnotenia za SSU v zmysle znaleckého posudku. Právny zástupca žalovaného sa pridrižoval všetkých vyjadrení ako aj vyjadrení intervenienta, ktorý sa veľmi podrobne vyjadril k jednotlivým nárokom žalobcov. Poukázal na to, že špecifikácia žalovanej sumy zo strany žalobcov po 14 rokoch hovorí sama o sebe, o spôsobe konania žalobcov. Intervenient uviedol, že nárok žalobcov je podstatne odlišný oproti pôvodne uplatneným nárokom. Mal tým na mysli aj úrok z omeškania, ktorý bol pôvodne požadovaný vo výške 13% ročne. Čo sa týka novo uplatnených súm, ktoré sú reakciou na výsledkom znaleckého dokazovania, vzniesol námietku premlčania. Podľa spisového materiálu bol zdravotný stav žalobcov ustálený najneskôr v roku 2009, preto nie je možné uplatňovať nároky žalobcov odo dňa, kedy sa dal vypracovať znalecký posudok. Dôležitý je moment, keď bol zdravotný stav ustálený a nárok žalobcov reálne zistiteľný. Pri žalobcovi v 2. rade sa uplatňuje suma 3 727,04 eura, pričom pôvodne malo ísť o položku zvýšenia bolestného. Keďže na to nie je daný zákonný nárok, nie je možné, aby bol uplatnený následne ako zvýšenie SSU, preto si myslel, že v tejto časti by mal vziať návrh späť. Poukázal na to, že aj žalobkyňa v 1. rade si uplatňovala nárok titulom zvýšenia bolestného, ktorý ale vzala v tejto časti späť. Podľa právneho zástupcu žalobcov žalobný petit v tomto znení bol známy už od roku 2015. Posledné zmeny boli douplatňované podľa výsledku posudku z roku 2021 a jeho dodatku č. 8. Nesúhlasil so vznesenou námietkou premlčania. SSU bolo uplatnené u oboch žalobcov a vychádzal z odborného posúdenia znaleckej organizácie, ktorá stanovila zmenu bodových položiek oproti pôvodným. Tieto závery sú nezávislé, určené znalcom, a nie je možné, aby ich žalobcovia v 1. a 2. rade presne uplatnili. Práve na to sa v súdnych konaniach ustanovia znalci, ktorí určia výšku nároku, ktorý bol v prípade žalobcov riadne a včas uplatnený. Pokiaľ ide o položku 50% zvýšenia za SSU pri žalobcovi v 2. rade, pre súd nie je záväzný právny dôvod uplatnenia tejto položky.

52. V rámci pojednávania, uskutočneného dňa 22.03.2022, bolo prednesené záverečné zhrnutie veci. Právny zástupca žalobcov zhrnul priebeh konania a uviedol, že zodpovednou osobou za nehodu je žalovaný. Zotrvával na svojich vyjadreniach a prednesoch, poukázal na rozh. NS SR sp. zn. 2Cdo 160/2008, podľa ktorého prispôsobovať sa už v útlom veku následkom ťažkého úrazu spôsobeného hrubou neobstaranosťou iného, je dôvodom na priznanie mimoriadneho zvýšenia náhrady za SSU. Odvolal sa na znalecké posudky, hlavne posledný v poradí, vypracovaný znaleckou organizáciou. Žaloba je podľa neho u oboch žalobcov dôvodná, navrhol jej vyhovieť a v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania.

53. Právny zástupca žalovaného poukázal na predsúdne správanie žalobcov, keď si ešte pred podaním žaloby voči žalovanému a ani intervenientovi žiadne nároky písomnou formou neuplatnili. Žalovaný preto nemal pred podaním žaloby zo dňa 03.07.2007 zo strany žalobcov vedomosť o tom, že si voči nemu uplatňujú nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj ďalšie nároky na náhradu škody. Žalovaný má za to, že celý priebeh súdneho konania bol negatívne poznačený nekonečným vyčíslovaním a prečíslovaním (opravami výšky) nárokov žalobcov, o správnosti a dôvodnosti ktorých žalovaný, intervenient, ako aj sami žalobcovia, strácali prehľad. Žalobcovia svojím postupom v konaní vytvorili pre žalovaného stav právnej neistoty, ktorý je v demokratickom a právnom štáte neakceptovateľný. Častokrát marili priebeh konania nielen neschopnosťou vyčíslieť svoje nároky, ale aj účelovým vyhýbaním sa účasti na pojednávaníach alebo neposkytnutím súčinnosti súdu pri predložení a odôvodňovaní svojich nárokov, pričom predloženie a odôvodnenie nárokov je imanentnou povinnosťou žalobcov v ich pozícii ako strán sporu. Žalobcovia sa v konaní správali účelovo a umelo predlžovali dĺžku konania s cieľom vymôcť od žalovaného (aj prostredníctvom intervenienta) čo najviac peňažných prostriedkov na trovách právneho zastúpenia. Za neusporiadané možno považovať aj správanie žalobcov v súvislosti s preukazovaním psychickej traumy, resp. vzniku škody na zdraví v súvislosti s dopravnou nehodou. Žalovaný opätovne nepopiera, že v dôsledku dopravnej nehody došlo k spôsobeniu psychickej traumy a nepríjemnému zážitku žalobcov, ktoré sú spôsobilé poznačiť psychický stav každej zdravej osoby, avšak považuje za neudržateľný taký stav, aby si akákoľvek osoba mohla uplatňovať nároky na náhradu škody na zdraví bez toho, aby jej zdravotný stav bol ustálený, alebo aby si uplatňovala aj také nároky na náhradu škody na zdraví, ktoré jej vznikli jej vlastným príčinením alebo si také poškodenie zdravia sama svojím ľahkomyseľným správaním privodila, alebo aby si uplatňovala nároky na náhradu škody na zdraví, ktoré dôveryhodne a preukázane nevznikli v príčinnej súvislosti s nehodou. Najaktuálnejšie posúdenie zdravotného stavu žalobkyne v 1. rade je uvedené v znaleckom posudku č. 01/2021 a v jeho doplnení. Zo záverov doplnenia znaleckého posudku vyplýva, že trvalým následkom u žalobkyne v 1. rade je posttraumatická stresová porucha s trvalou zmenou osobnosti, t. j. položka č. 255 prílohy. V súčasnosti (t. j. v čase vydávania rozhodnutia) už položka č. 254 u nej prítomná nie je a podľa vyjadrenia znaleckej organizácie trvala len niekoľko mesiacov po nehode. S ohľadom na uvedené by mal súd pri rozhodovaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia zohľadniť len položku č. 255 prílohy, a teda náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za položku č. 254 nepriznať. Je nevyhnutné zohľadniť aj tú skutočnosť, že u žalobkyne v 1. rade v období po nehode absentuje adekvátna psychiatrická liečba na zmiernenie psychických následkov, ktoré boli podľa MUDr. P. a odstrániteľné. Nie je pritom vylúčené, že následky u nej v súčasnosti existujú len z dôvodu jej ľahostajného prístupu k liečbe, čo však v žiadnom prípade nemožno prikladať žalovanému na ľarchu. Ak by včas vyhľadala psychiatrickú pomoc, taká skutočnosť mohla významne prispieť k správne určeniu intenzity psychickej traumy v dôsledku dopravnej nehody, k ustálenej diagnostike psychického stavu, k efektívnemu nasadeniu liečby, a tak aj k redukcii, resp. k úplnému potlačeniu negatívnych zážitkov a v neposlednom rade k urýchleniu a hospodárnosti konania a k správne vyčísleniu nároku. Takýmto ľahostajným konaním však žalobkyňa v 1. rade zmarila možnosť správne vyčísliť nárok na náhradu škody na zdraví spôsobený výlučne v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Žiadal, aby súd náhradu za SSU za položku č. 255 nepriznal. Pokiaľ by mal súd za to, že jej nárok vznikol, žalovaný žiada, aby ho súd krátil minimálne o 50 %. Vo vzťahu k sume navýšenia náhrady za SSU podľa posledného posudku vzniesol námietku premlčania. Nárok si uplatnila dňa 30.01.2022, pričom zdravotný stav možno spravidla považovať za ustálený už po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví. Podľa vyjadrenia MUDr. U. J. prezentovaného v tomto súdnom konaní, najneskôr po 4 rokoch od poškodenia zdravia sa vykryštalizujú aj tie najťažšie prípady. Namietol výšku hodnoty uplatneného bodu, mal by sa použiť pre určenie hodnoty bodu rok 2008. K nárokom žalobcu v 2. rade pri náhrade za bolesť vo výške 2.465,58 eur (za reoperáciu) uviedol, že táto nemá absolútne žiadnu súvislosť s dopravnou nehodou. Navrhol ju zamietnuť. Pri sume 1 879,85 eur ako náhradu za SSU vzniesol námietku premlčania tak ako intervenient. K liečebným nákladom uviedol, že žalobcovia doposiaľ relevantnými dôkazmi nepreukázali zaplatenie nákladov na prevoz sanitkou, nákladov za vlak a ani spojitosť vynaloženia týchto nákladov s konkrétnym lekárske vyšetrením, ktoré museli absolvovať v nadväznosti na dopravnú nehodu. S ohľadom na uvedené žiadal súd, aby v tejto časti ako nedôvodnú zamietol. Žalovaný nevidel dôvod na to, aby mal znášať náklady na liečenie psoriázy, keď k zhoršeniu došlo v súvislosti s úmrtím otca žalobcu v 2. rade. K zaplateniu náhrady za SSU 26 453,60 eur namietol priznanie položiek č. 252 a 254, tie v čase rozhodovania súdu už odzneli. Pri položke č. 255 zopakoval argumenty pre zamietnutie, resp. zníženia tak ako u žalobkyne v 1. rade. Pri sume 2 614,60 eur vzniesol námietku premlčania. Sumu 3 727,04 eur navrhol zamietnuť, uplatnil si ju titulom zvýšenia SSU až dňa 30.01.2022, predtým išlo o nárok titulom zvýšenia bolestného, t. j. ide o dva rozdielne nároky. Vzniesol námietku premlčania. Žalovaný

sa tak o skutočnej výške nárokov patriacich žalobcom dozvie až z rozhodnutia súdu, v ktorom súd okrem ich vyčíslenia určí žalovanému aj lehotu na ich uspokojenie. Žalovaný má za to, že až jej márnym uplynutím a nesplnením svojho záväzku sa dostane do omeškania, ergo prípadný úrok z omeškania by mal súd žalobcom priznať až od nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia. Inymi slovami, žalovaný až do rozhodnutia súdu vo veci a do uplynutia lehoty na plnenie v žiadnom prípade nemôže byť v omeškani s plnením nárokov žalobcov.

54. Intervenient v záverečnej reči zhrnul všetky doterajšie vyjadrenia. Okrem iného k novouplatnenej položke 252 pri žalobkyni v 1. rade uviedol, že ide o premlčaný nárok, uplatnený min. 11 rokov po uplynutí premlčacej doby. Okrem toho táto položka ani nie je aktuálne, keďže nejde o trvalý následok. Taktiež nie je aktuálna u žalobkyne v 1. rade položka č. 254, tá už odznela. Položka č. 255 - pri nej absentuje psychiatrická liečba, preto jej neprináleží žiadne bodové hodnotenie psychických následkov, ak áno, tak malo by ísť o krátenú náhradu, min. 50%. Ohľadne žalobcu v 2. rade okrem už predtým uvedeného konštatoval, že novouplatnený nárok v sume 2 614,60 eur je zjavne premlčaný. K navýšeniu náhrady za SSU namietal, že nie je možné, aby žalobcovia po rokoch zistia, že ich nárok titulom zvýšenia bolestného je nedôvodný, prekvalifikujú ho na mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU, tj. nárok, ktorý predtým neuplatnili. To, že išlo o navýšenie bolestného, je zrejme z celého priebehu konania ako aj spôsobu výpočtu podľa podania z 16.02.2010 (1 232,79 eur + 2494,25), tj. bolestné priznané za 215 a 435 bodov podľa posudkov lekárov. Z procesného hľadiska je neprijateľné, aby sa nárok mimoriadneho zvýšenia SSU, ktorý nebol predmetom žaloby, vyskladal z už nesprávne žalovaných iných nárokov. Pritom žalobkyňa v 1. rade takýto svoj pôvodne uplatnený nárok vzala v priebehu konania späť. K úrokom z omeškania dodal, že v čase podania žaloby nemali žalobcovia preukázanú výšku nároku, úrok z omeškania požadujú od 16.10.2011, ale pri mimoriadnom zvýšení paradoxne žalobca v 2. rade ho navrhuje priznať od podania žaloby, 03.07.2007. Omeškanie žalovaného podľa neho ešte reálne nenastalo, pretože vzhľadom na všetky okolnosti závisí výška plnenia od úvahy súdu. Nie je možné nazerať na žalobcov tak, že nebyť nehody, boli by v neskoršom období vždy absolútne zdraví. Aj poškodení po dopravných nehodách žijú svoj vlastný život s vlastnými zdravotnými problémami, ktoré nemusia mať súvis s dopravnou nehodou a to iba preto, že sa prejavili časovo po nej. Priamu príčinnú súvislosť s úrazom je potrebné vždy preukazovať, o to viac, pokiaľ zdravotné problémy sa prejavujú v dlhšom časovom odstupe tak ako v tomto prípade.

55. Súd sa v rámci dokazovania oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré predložili strany sporu a intervenient, zdravotnou dokumentáciou žalobcov, znaleckými posudkami, vyhotovenými počas konania, výsluchmi strán sporu, znalcov, svedkov, vyjadreniami strán sporu a intervenienta, trestným rozsudkom, pripojeným vyšetrovacím spisom a zistil nasledovný skutkový stav a uvedený spor takto právne posúdil:

56. Dňa 03.07.2005 došlo k dopravnej nehode, ktorej účastníkmi boli žalobcovia a žalovaný.

57. Rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 25.01.2006, sp. zn. 3T 133/05, bol žalovaný ako obžalovaný uznaný za vinného, že dňa 03.07.2005 o 13.55 hod. v Nitre na Hviezdoslavovej ulici v pravom jazdnom pruhu v smere do centra miesta viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda 136LS, EČ: NR-XXX BH, kde porušil § 15 ods. 1,4 zák. č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách tým, že neprispôobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať, prekročil povolenú rýchlosť, v dôsledku čoho pri prechádzaní v pravotočivej a následne ľavotočivej zákruty vyšiel mimo vozovky na chodník, kde narazil do mal. cyklistu - žalobcu v 2. rade a chodkyne - žalobkyne v 1. rade a pevnej prekážky, následkom čoho žalobca v 2. rade utrpel otvorenú zlomeninu druhého stupňa pravej strednej tretiny stehnovej kosti v rastovej štrbine štvrtého typu, otras mozgu, odlomenie hrotu jabĺčka vpravo, mnohopočetné tržné rany v oblasti ľavého predkolenia s dobou liečenia a práceneschopnosťou v trvaní 6-9 mesiacov. Žalobkyňa v 1. rade utrpela otvorenú trieštivú zlomeninu strednej tretiny ľavej stehnovej kosti s posunom úlomkov, trieštivú priečnu zlomeninu strednej tretiny ľavej stehnovej kosti s posunom úlomkov, trieštivú priečnu zlomeninu strednej tretiny oboch kostí ľavého predkolenia s posunom úlomkov, otras mozgu, odreninu oboch predlaktí a na oboch predkoleniach s dobou liečenia a práceneschopnosťou v trvaní 6-9 mesiacov. Martina V. - spolujazdkyňa obvineného utrpela pohmoždenie hlavy v oblasti čela vpravo s krvnou podliatinou, podvrtnutie chrčtice s dobou liečenia do 7 dní bez práceneschopnosti.

58. Podľa znaleckého posudku č. 109/2004, vyhotoveného MUDr. P. W. dňa 20.10.2005 v rámci trestného konania, žalobca v 2. rade ako poškodený utrpel otras mozgu (commotio cerebri). Poranenie sa diagnostikovalo na základe subjektívnych ťažkostí, poškodený si na okolnosti úrazu nepamätal, bol v bezvedomí. Príznakom otrasu mozgu je porucha vedomia a to často len sekundová, ako to možno vidieť u boxerov. Ide o relatívne ľahký akútny stav po úraze hlavy, pri ktorom chorý vo chvíli úrazu stratí vedomie. Po istom krátkom čase však vedomie nadobudne a neprejavuje sa u neho nijaký centrálny deficit nervovej činnosti. Objektívnym dôkazom straty vedomia je narušené spomínanie. Chorý si nepamätá na okolnosti úrazu, ani čo nasledovalo, keď upadol do bezvedomia a niekedy si nepamätá na to, čo úrazu bezprostredne predchádzalo; pravdepodobne je to vplyv afektu alebo sa udalosť nestačila „zapísať“. Poranenie vzniklo pôsobením vonkajšieho násillia, ktoré pôsobilo na hlavu a následným prenesením tejto vonkajšej sily na mozgovú tkanivo došlo k poškodeniu mozgu, najpravdepodobnejšie otrasom hypotalamu (podlôžko), v ktorom je priesečník síl pôsobiacich na hlavu, alebo dočasnou zmenou cirkulácie mozgom alebo jednoducho v útlme pre hraničnom podráždení nervovej sústavy. Jednalo sa o násillie stredne silnej intenzity, ktoré pôsobilo na hlavu. Z lekárskeho hľadiska žalobca v 2. rade podľa znalca utrpel otvorenú zlomeninu druhého stupňa pravej strednej tretiny stehnovej kosti vpravo s posunom kostných úlomkov, zlomeninu vnútorného hrboľa stehnovej kosti v rastovej štrbine štvrtého typu podľa Saltera Harrisa - ide o ťažký úraz. Ďalej utrpel ľahké úrazy, a to otras mozgu, odlomenie hrotu jabĺčka vpravo a mnohopočetné tržné rany v oblasti ľavého predkolenia.

59. Lekárskym posudkom o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, vyhotoveným dňa 28.06.2007 MUDr. L. bolo bolestné žalobcu v 2. rade určené počtom bodov 215 (180 bodov za položku 190d reosteosyntéza zlomeniny tela stehnovej kosti a 35 bodov za položku 239 odstránenie osteosyntetického materiálu). Lekárskym posudkom o bolestnom a SSU zo dňa 28.09.2006, vyhotoveným traumatológom MUDr. L. bolo bolestné žalobcu v 2. rade určené počtom bodov 435 (270 bodov (180 b + 90b ako zvýšenie) za položku 189d otvorená fr. Fem, vpr., 60 bodov za položku 196b avulzia lig. patellae vpravo čiastočná, 45 bodov za položku 162 3 tržnozhoždené rany ľavého predkolenia chir. ošet., 100 bodov za položku 192a epifyzeolýza ned. kondylu po femuru konz. liečená, 40 bodov za položku 246b traumatický šok). Položka 192a bola znížená o 80 bodov.

60. Lekárskym posudkom o bolestnom a SSU zo dňa 14.06.2006, vyhotoveným traumatológom MUDr. H. L. (potvrdené MUDr. L. C.) bolo bolestné žalobkyne v 1. rade určené počtom bodov 660 (180 bodov za položku 190d suprakond. fr, fem, ľ, 180 bodov za položku 198d fr. predkl. vľavo, 180 bodov za položku 198d fr. predkl. vpravo, 80 bodov za položku 223 komócia str, stupňa, 15 bodov za položku 113 pomliažd. pr. predlak,, 15 bodov za položku 113 pomliažd. ľav. predlak,, 10 bodov za položku 161 pa odreniny ľ predkol,, 10 bodov za položku 161 pa odreniny P predkol,, 30 bodov za položku 87 pohmoždenie zadnej brušnej steny, 20 bodov za položku 76 pohmoždenie chrbta, 15 bodov za položku 160a pohmoždenie ľ bedra, 10 bodov za položku 2 tržnozhožd. rana záhl., 40 bodov za položku 246b traum. šok str. ťažký. Podľa zákona 437/2004 Z. z. bolo bolestné znížené o 125 bodov.

61. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 19.06.2006 bol žalobkyňi v 1. rade od 05.05.2006 priznaný invalidný dôchodok v sume 2 781 Sk mesačne, ktorý sa zvyšuje od 01.07.2006 na sumu 2 947 Sk. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

62. Rozhodnutím ÚPSVaR Nitra zo dňa 28.09.2006 bol žalobcovi v 2. rade vydaný preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom miera funkčnej poruchy je 50%.

63. Doklady o výdavkoch na cestovné a liečenie (lieky a pod.) sú na čl. 32 až 124.

64. Podľa čestného prehlásenia žalobkyne v 1. rade má hodnota vecí, ktoré mal žalobca v 2. rade na sebe, cenu 10 700 Sk a jej vecí 13 000 Sk.

65. Posudkom o SSU zo dňa 16.10.2009, vyhotovenom MUDr. Orbánom a MUDr. Kónyom, bolo určené žalobcovi v 2. rade počtom bodov 130 s tým, že je potrebné doplniť hodnotenie psychiatra na položku č. 255. Liečenie trvalo od 03.07.2005 do 17.06.2008. SSU bolo priznané v počte 100 bodov za pretrvávajúce bolesti kolena opúchanie po zranení mäkkých štruktúr a avulzii ligamenta patellae (pol. 396a) a 30 bodov za prítomné jazvy na dolných končatinách pozsiahle plošné jazvy po operácii stehna a po ranách na pravom stehne a ľavom predkolení (pol. č. 432a)

66. Podľa znaleckého posudku MUDr. P. P.a č. 103/2011 zo dňa 16.10.2011, kedy znalec vychádzal z lekárskej dokumentácie a vlastného vyšetrenia, žalobkyňa v 1. rade trpí psychickými následkami v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 03.07.2005 a preto jej prináleží bodové ohodnotenie: pol. 254. vážne duševné poruchy po ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy: 390 bodov; pol. 255. vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (overené príslušným psychiatrickým pracoviskom): i napriek tomu, že poruchy neboli overené psychiatrom, je vhodné priznať: 650 bodov. Znalec konštatoval, že následky nie sú trvalé a sú lege artis liečbou odstrániteľné. Žalobkyňa v 1. rade nebola psychiatricky liečená, liečba indikovaná 22.04.2010 od neurologičky, ktorá uzatvorila stav ako reaktívny depresívny syndróm. Na základe somatických následkov bola žalobkyňa v 1. rade obmedzovaná takmer vo všetkých svojich činnostiach a v psychickej oblasti je to trvalý psychický hendikep. Prvé psychické príznaky sa prejavili v súvislosti s úrazom a i keď je jej zdravotný stav čiastočne ustálený, rezíduá pretrvávajú doteraz.

67. Podľa znaleckého posudku MUDr. P. P.a č. 103/2011 zo dňa 16.10.2011, kedy znalec vychádzal z lekárskej dokumentácie a vlastného vyšetrenia, žalobca v 2. rade trpí psychickými následkami v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 03.07.2005 a preto jej prináleží bodové ohodnotenie: pol. 252 postkomočný syndróm: 70 bodov, pol. 254 vážne duševné poruchy po ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy: 350 bodov; pol. 255. vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií i bez overenia psychiatrickým pracoviskom: 1 300 bodov. Rezíduá následkov budú liečením ťažko odstrániteľné, psychiatrická liečba nebola doteraz realizovaná, žalobcu v 2. rade obmedzujú v živote psychické poruchy v perspektíve jeho reálnych možností, psychické problémy vznikli skoro po dopravnej nehode a rezíduá budú pretrvávať.

68. Znalec MUDr. P. vo vyjadrení zo dňa 14.05.2013 doplnil, že tragická udalosť sa stala v roku 2005, preto je možné v súčasnosti konštatovať, že súčasný aktuálny stav umožňuje vyhotoviť bodové ohodnotenie psychických problémov. Zdravotný stav žalobcu v 2. rade bol liečený neurológom a psychológom, i keď nie psychiatrom, ale obe profesia majú veľa styčných bodov v liečbe. Neurológ predpísal lieky a psychológ liečil vlastnými psychoterapeutickými metódami, takže nemožno konštatovať, že nebol liečený. Psoriáza je psychosomatické systémové ochorenie, ktoré sa následkom psychotraumu môže manifestovať, hoci sa inak klinicky neprejavilo. Priznanie maximálneho počtu bodov žalobcovi v 2. rade je primerané. Psychické traumy v detstve môžu zanechať u jedincov celoživotné rany, ktoré ani čas nevylieči.

69. Znalecká organizácia Centrum duševného zdravia, s.r.o. znaleckým posudkom č. 226/2013 zo dňa 30.11.2013 dospela k záveru, že u žalobkyne v 1. rade došlo k posttraumatickej stresovej poruche, ktorá vyústila do trvalej poruchy osobnosti mierneho stupňa, ide o pol. 255 s počtom bodov 500, má trvalé a liečením neodstrániteľné následky. Lieči sa u psychológa a psychické poruchy narušujú obvyklý spôsob života. Psychické problémy sa objavili po opustení vozíčka; jej zdravotný stav je ustálený. Posttraumatická trvalá porucha osobnosti je výlučne dôsledkom dopravnej nehody. K záverom posudku MUDr. P.a uviedli, že pochybenie našli v hodnotení možnosti liečebne následky ovplyvniť, za nemožné považujú hodnotenie hypotetickej otázky lepšieho efektu liečenia pri psychiatrickej starostlivosti. Podľa nich nie je možné hodnotenie podľa položky č. 254, ale len podľa položky č. 255. Diagnostické posúdenie psychického stavu žalobkyne v 1. rade je správne. Pri posudku vychádzali znalci zo zdravotnej dokumentácie a vlastného psychiatrického vyšetrenia.

70. Znalecká organizácia Centrum duševného zdravia, s.r.o. znaleckým posudkom č. 226/2013 zo dňa 30.11.2013 dospela k záveru, že u žalobcu v 2. rade došlo k posttraumatickej stresovej poruche, ktorá vyústila do trvalej poruchy osobnosti ťažkého stupňa, ide o pol. č. 255 s počtom bodov 1 000 a pol. č. 252 postkomočný syndróm s počtom 70 bodov. Jedná sa o trvalú poruchu osobnosti, má trvalé a liečením neodstrániteľné následky. Liečil sa psychoterapeuticky u psychológa, tiež psychiatricky (aj naďalej ambulantne). Psychické poruchy celkovo narušujú obvyklý spôsob jeho života - schopnosť pohodovo a relaxovane existovať a fungovať v sociálnom prostredí, nájsť si partnerku, študovať a venovať sa pracovným aktivitám. Prejavili sa u neho od počiatku, jeho zdravotný stav je zlý a nie je predpoklad zlepšenia, a je ustálený pre identifikovanie diagnózy. Podľa nich trvalá posttraumatická porucha osobnosti, psoriasis vulgaris je výlučne (psoriáza s pravdepodobnosťou blížiacou sa istote) dôsledkom dopravnej nehody. K záverom posudku MUDr. P.a uviedli, že pochybenie našli pri posúdení lepšieho efektu liečenia pri psychiatrickej starostlivosti; hodnotenie tejto hypotetickej otázky považujú za nemožné. Podľa nich nie je možné hodnotenie podľa položky č. 254, ale len podľa položky č. 255.

Diagnostické posúdenie psychického stavu žalobcu v 2. rade je správne. Od roku 2011 sa podrobuje aj psychiatrickej liečbe, predtým bol podrobený psychologickému liečeniu. Pri posudku vychádzali znalci zo zdravotnej dokumentácie a vlastného psychiatrického vyšetrenia.

71. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne ústredie zo dňa 29.05.2013 bol žalobcovi v 2. rade priznaný invalidný dôchodok od 22.12.2012 s tým, že jeho pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

72. Svedok MUDr. P. W. doručil súdu vyjadrenie zo dňa 02.01.2018, kde uviedol, že operácia bola vykonaná dňa 03.07.2005 s naložením vonkajšieho fixátora. Po zhojení rán na pravom stehne bola fixácia odstránená a vykonaná intramedulárna osteosyntéza podľa Prevota. Pre nehojacu sa zlomeninu bola konzultovaná Chirurgická klinika FNsP Bratislava Kramáre, kde boli 15.02.2006 odstránené Prevotove prúty a vykonaná operácia- rekanalizácia, tj. rozšírenie dreňovej dutiny a vykonaná vnútdreňová osteosyntéza. Operačne bola liečená tá istá zlomenina, či už ju pomenujeme ako supracondylickú zlomeninu alebo zlomeninu dolnej časti pravej stehnej kosti; tá istá zlomenina bola trikrát operovaná. V bodovom hodnotení sa nič nemení, hodnotenie v oboch položkách (189/d a 190/d) činí 180 bodov. V rámci výpovede zotrval na svojom vyjadrení. Uviedol, že oboduje všetky existujúce zranenia bez skúmania zodpovednosti pri vydaní lekárskeho posudku. Na otázku, či s pravdepodobnosťou bližšie sa istote vie uviesť, že pád žalobcu v 2. rade, ktorý mal v tom čase barle, nie je v príčinnej súvislosti s úrazom stehnej kosti, uviedol, barle majú pacientovi pomáhať, v prípade, ak už má povolenú plnú záťaž a nemajú mu zavádzať. Pád na ľade podľa lekára nesúvisí s autonehodou. V posudku zo dňa 28.09.2006 nebola hodnotená aj reoperácia z 2/2006.

73. Znaleckým posudkom Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela v Pezinku zo dňa 15.03.2021, č. 1/2021 bolo v závere pri žalobkyni v 1. rade uvedené, že trpí posttraumatickou stresovou poruchou (PTSP) a poruchou osobnosti, ktorá nasadá na túto diagnózu, pričom tieto sú v príčinnej súvislosti s nehodou zo dňa 03.07.2005. Pri diagnóze F 43.1 a F 07.2 považovali jej stav za stabilný a bez prognózy vyliečenia, miera príznakov je stredne závažná. V položke 255 bodové hodnotenie z hľadiska rozpätia hodnotili v strednom pásme - 650 bodov. Pri diagnóze F43.2 stav po akútnej reakcii na stres a bolesť po úraze vzhľadom na prežitie ťažkého stresu s bolesťou, imobilizáciou, obmedzeniami v bežnom fungovaní umocnené obavami o zdravie dieťaťa v položke 254, hodnotili v strednom pásme bodového rozpätia 390 eur. Pri diagnóze F07.2 stav po protrahovanom postkomočnom syndróme položka 252 strednej závažnosti hodnotili v strednom pásme - 130 bodov. Počet bodov bol spolu 1 170. Menovaná trpí psychickými ochoreniami do súčasnosti a sú trvalého charakteru, tieto ju obmedzujú vo viacerých oblastiach života. Odlišnosti medzi posudkami nie sú podľa posudku veľké, diagnostické závery sú zhodné, medzi posudkami sú veľké časové odstupy. Tento posudok pracuje so stavom, aký pretrváva aj po mnohých rokoch. Žalobkyňa v 1. rade trpí v súčasnosti už chronickými ochoreniami a poruchami, ktoré vychádzajú z polytraumatizácie a stresu vyvolaných nehodou; následky sú trvalého charakteru a liečbou sa dá doceliť čiastočná úľava, nie však vyzdravenie. Nie je neobvyklé, skôr je to častejšie, že chorí po traumatickej udalosti nenavštívia psychiatra. Liečbu bolestí, porúch spánku a úzkosti zabezpečuje praktický lekár liekmi, ktoré sú uvoľnené do jeho kompetencie. Neodbytné ťažkosti - sny, vyhýbavé správanie, obsesívne predstavy traumatickej situácie, ju viedli do ambulancie psychológa. Psychoterapia je pomerne účinná metóda pri PTSP, pomocná psychofarmakoterapia bola ordinovaná neurológom. Navštevuje aj psychiatra, užíva Spitomin (buspiron), ako liek na dlhodobé liečenie úzkostno-depresívnej symptomatiky.

74. Znaleckým posudkom Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela v Pezinku zo dňa 15.03.2021, č. 1/2021 bolo v závere pri žalobcu v 2. rade uvedené, zo štúdia zdravotnej dokumentácie, anamnézy a psychiatrického znaleckého vyšetrenia vyplýva, že po úraze v roku 2005 vo veku 10 rokov utrpel otras mozgu, bolestivé úrazové zranenia, najmä ťažký stres a následné obmedzenia, reoperácie a jeho život sa zásadným spôsobom vyvíjal k horšiemu. Z hľadiska psychiatrického trpí ochoreniami a poruchami s diagnózami: F43.1 posttraumatická stresová porucha spojená s F62.0 chronifikovaný stav s trvalou osobnostnou zmenou, ktoré nastali v útlom veku, proband je invalidný dôchodca, preto v položke 255 znalci bodovo hodnotili stav v hornej hranici, tj. 1 300 bodov; F43.2 stav po akútnej reakcii na stres a bolesť po úraze - taktiež vzhľadom na vek, kedy utrpel šok a bolestivé zranenia, bol vytrhnutý náhle z bežného života, znalci priznali položku 254 v strednom pásme, tj. 520 bodov; F07.2 stav po postkomočnom syndróme - položka 252 -70 bodov. Celkový počet bodov bol 1 890. Aktuálne duševné poruchy v rámci PTSP a trvalej osobnostnej poruchy sú už trvalé. PTSP je značného

rozsahu, situácie, ktoré evokujú spomienky na traumy a stres, vedú k nárastu úzkosti, poruchám spánku, pocitom nepohody, zníženej kvalite jeho života. Psoriáza, ktorá ako psychosomatické ochorenie tiež súvisí s psychotraumou, ho sociálne znevýhodňuje, má funkčne limitovaný pohybový aparát, nemôže športovať, má poruchy osobnosti, pocit menejcennosti. Objavili nový nález na mozgu - hydrocefalus (etiológia často býva posttraumatická), ktorý zhoršuje jeho vyhliadky na kvalitný život bez obáv o zdravie. Odlišnosti medzi posudkami nie sú podľa posudku veľké, diagnostické závery sú zhodné, medzi posudkami sú veľké časové odstupy. Tento posudok pracuje so stavom, aký pretrváva aj po mnohých rokoch. Následky zistených porúch sú už trvala a liečbou môže dôjsť k zmierneniu intenzity chorobného stavu. Žalobca v 2. rade sa podrobuje psychiatrickej liečbe, užíva antidepresívum Sertralin a liek na spanie Prothazin. Vysvetlili význam položiek 254 a 255, pričom položka 254 predstavuje inú situáciu a klinickú diagnózu - stav súvisí s akútnym stresom spôsobeným traumou, môže prejsť do adaptačnej poruchy, odznenie poruchy býva rôzne dlhé. Patrí k tomu stres z bolestí, obáv z budúcnosti, z operácií a pod. Naproti tomu položka 255 súvisí s dlhodobými následkami ťažkej psychotraumy, v danom prípade zodpovedá diagnóze PTSP, ktorá nastúpila neskôr (keď už mal byť proces adaptácie na vzniklú situáciu ukončený) a ktorá sa vplyvom ďalších nepriaznivých dopadov zmeneného psychologického, telesného a sociálneho stavu dlhodobo udržiavala a viedla k poruche osobnosti. Položky možno priznať obe, nejde pri nich o totožný následok spôsobený inou príčinou, ale o rôzne následky v časovej postupnosti vyvolané tou istou príčinou. Znalecký posudok bol vypracovaný na podklade predchádzajúcich znaleckých posudkov, zdravotnej dokumentácie, ambulantného vyšetrenia oboch žalobcov a konzultáciou znaleckého kolektívu.

75. Podľa lekárskeho správ žalobkyne v 1. rade, vyhotovených Sociálnou poisťovňou, pobočka Nitra, bola žalobkyňa v 1. rade dňa 06.06.2006 priznaná invalidita, lebo pre nepriaznivý dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách bola 45%. Invalidita trvala u žalobkyne v 1. rade do 05.02.2013, kedy zanikla. Výsledná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola 30%. V lekárskej správe z 25.05.2017 sa uvádza, že jej invalidita nevznikla, výsledná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola 20%.

76. Podľa lekárskeho správ žalobcu v 2. rade, vyhotovených Sociálnou poisťovňou, pobočka Nitra, bola žalobcovi v 2. rade dňa 14.05.2013 priznaná invalidita, rozhodujúcim zdravotným postihnutím odôvodňujúcim invaliditu je zdravotné postihnutie - papuloskvamózne ochorenie (psoriáza, parapsoriáza, lichen). Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 40% (v dolnej hranici rozpätia 40-60%) a na ostatné ochorenia je to 10%. Výsledná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách bola 50%. Jeho stav sa nezmenil k 07.06.2016 a ani k 15.07.2021. Najbližšia lekárska prehliadka je určená na 07/2023.

77. Doplnením č. 8/2021 znaleckého posudku Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela v Pezinku č. 1/2021 zo dňa 10.10.2021, sa znalecká organizácia vyjadrila k otázkam intervenienta. K namietanému otrasu mozgu uviedli, že žalobca v 2. rade bol do nemocnice privezený vozidlom RZP a prijímajúci lekár v anamnéze uviedol, že dieťa utrpelo otras mozgu (to mohli zistiť iba záchranári na mieste nehody, potom zreferovať ošetrojúcemu, resp. prijímaciemu lekárovi, pretože bezvedomie po príjme v nemocnici už nebolo prítomné). Nešlo o omyl, pretože znalec MUDr. P. i Centrum duševného zdravia popisujú a bodujú otras mozgu; napokon aj samotná dynamika predmetného úrazového deja logicky predpokladá náraz hlavy, keďže auto narazilo prudko a veľkou intenzitou do nôh dieťaťa, a nasledoval pád dozadu, na chrbát a hlava nasledovala. K spôsobu bodového hodnotenia uviedli, že ide o kauzalitu, kedy dieťa utrpelo v roku 2005 ťažký úraz a stres. Nasledovalo znásobenie stresu bolestivým priebehom stavom po operáciách nohy, taktiež situácia zranenia jemu blízkej osoby. V roku 2006 absolvoval reoperáciu po páde na ľade (keby dieťa v jeho veku spadlo na koleno a nemalo následky predchádzajúceho úrazu, nič by sa mu nestalo). V roku 2006 absolvoval operáciu - vybratie osteosyntetického materiálu, priebeh hojenia bol spomalený, vynechával školu. Pri psychologickom vyšetrení v roku 2007 sa kládol dôraz viac ako na posttraumatickú stresovú poruchu na vtedy aktuálnu fóbiu z ďalšej operácie. Predlžovalo sa doliečovanie a nebol stále v poriadku, objavilo sa psoriatické ochorenie. Neskôr ťažko zrecidivovalo v roku 2011. O tom, že psoriáza má značnú psychosomatickú účasť, netreba diskutovať. V tomto sa plne zhodoval s oboma znaleckými posudkami. Je jedno, ako vzniklo, nebyť predmetného úrazu a z neho vyplývajúcich psychotraumatických udalostí, vzniknúť nikdy nemuselo. Invalidita je uznaná v prvom rade pre diagnózu ťažkej psoriázy, to je vecou príslušnej komisie, avšak aj navýšenie o 10% vyplýva z ostatných patologických nálezov. Znalecká organizácia

sa zaoberá komplexne kauzalitou a kontextom pre hodnotenie sťaženého spoločenského uplatnenia pracuje i s kategóriou - kvalita života jedinca. Podľa ich záveru sa žalobkyňa v 1. rade podrobila psychoterapii a užívala aj psychofarmaká. Následky u nej sú trvalého charakteru a liečbou sa dá docieľiť čiastočná úľava, nie však vyzdravenie. Porovnávali priznané položky podľa predchádzajúcich posudkov a riešili to komplexne. Trvalým následkom sú posttraumatická stresová porucha s trvalou zmenou osobnosti, bolesti a obmedzenia v pohyblivosti, najmä pri dlhšej chôdzi a pri niektorých pohyboch, ktoré jej bránia v oblasti spoločenského uplatnenia. Diagnóza hydrocefalus je uvedená ako ďalšia diagnóza, ktorá negatívne vplyva na kvalitu života a uviedli i možnosť, že vznikol v dôsledku traumy mozgu. To, že sa zistil po dekompenzácii následkov tlakových pomerov v mozgu až neskôr, neznamená, že sa nerozvíjal niekoľko rokov nazad. Z hľadiska psychiatrického je psoriáza autoimúnne ochorenie s možným familiárnym výskytom medzi psychosomatické ochorenia, pretože častým spúšťačom je stres, psychická či fyzická trauma. Závažnosť príznakov a recidívy choroby súvisia často práve so stresom., ktorý sa preukázal. Problém s neskôr začatou liečbou u psychiatra sa v obdobných prípadoch objavuje často a črtou je to, že spočiatku si postihnutá osoba myslí, že to prejde samo, až po dlhšom čase, keď sa PTSP stáva dlhodobou a neustále sa vracajúcou, neodbytnou a trvalo znižujúcou kvalitu života, pacient pochopí, že potrebuje pomoc a vyhľadá psychológa, či hľadá pomoc praktického lekára, neurológa - len nie psychiatra, to nebýva ale skôr na poslednom mieste. Ak sú životné okolnosti zvlášť nepriaznivé a dochádza k retraumatizácii, ktorá opätovne sprítomňuje prežitú traumu, sú vyhliadky akejkoľvek liečby horšie. K tomu, či má včasná psychiatrická liečba pozitíva na liečbu pacienta oproti liečbe začatej po 6 - 8 rokoch, uviedli, že ide o hypotetickú otázku a každý prípad je iný, kladie sa dôraz na psychotherapeutické postupy. Sú dokázané neurobiologické účinky psychoterapie, čiže jej účinok na psychické funkcie je porovnateľný s psychofarmakami, v prípade PTSP je prvoradá psychoterapia. Psychiater je lekár, lieči aj psychotherapeuticky, ale nie tak hlboko a cielene ako psychológ; ordinuje lieky - psychofarmaká a posielia pacienta s PTSP k psychotherapeutovi, keďže klinickí psychológovia sú školení v rôznych druhoch psychotherapie, ktorá je časovo náročná aj čo do trvania jednotlivých návštev aj čo do celkového trvania dĺžky liečby.

78. Podľa § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len Občiansky zákonník), každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

79. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

80. Podľa § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka, škoda sa uhradza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhradza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

81. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

82. Podľa § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa uhradzuju aj účelné náklady spojené s liečením.

83. Podľa § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzuju tomu, kto ich vynaložil.

84. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premičí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

85. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 381/2001 Z. z.), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

86. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

87. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994

Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 437/2004 Z. z.), bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

88. Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z. z., náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov. Náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20050101.html>>). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. 1 v I. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20050101.html>> a III. časti <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20050101.html>>.

89. Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z. z., náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20050101.html>>). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20050101.html>> a IV. časti <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20050101.html>>.

90. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

91. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

92. Podľa § 5 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

93. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

94. Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

95. Podľa § 9 ods. 7 a 8 zákona č. 437/2004 Z. z., ak poškodený utrpel súčasne viac poškodení na zdraví, hodnotí sa bolesť za každé poškodenie na zdraví osobitne a bodové hodnotenia sa sčítavajú. Ak sa však viac poškodení na zdraví vzťahuje na ten istý orgán alebo končatinu, nesmie súčet bodového hodnotenia prekročiť bodové hodnotenie za anatomickejšiu alebo funkčnú stratu orgánu alebo končatiny. Ak je poškodenie na zdraví už svojimi znakmi zahrnuté v položke iného poškodenia na zdraví, bolesť za takéto poškodenie na zdraví sa nehodnotí osobitne.

96. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., posudzujúci lekár hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v II. a IV. časti. Pri určovaní bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa hodnotí závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov.

97. Podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

98. Podľa § 10 ods. 8 zákona č. 437/2004 Z. z., ustanovenia § 9 ods. 7 a 8 sa vzťahujú aj na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

99. V prílohe č. II zákona č. 437/2004 Z. z. sú uvedené sadzby bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia pri úrazoch. Pod položkou č. 252 je uvedené poškodenie Postkomočný syndróm podľa rozsahu a závažnosti príznakov v rozpätí bodov 65 - 260, pod č. 254 Vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy v rozpätí bodov 130 - 780 a pod č. 255 Vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (overené príslušným psychiatrickým pracoviskom) v rozpätí bodov 260 - 1 300, pod pol. č. 396a Obmedzenie pohyblivosti kolenného kĺbu v počte bodov 100, pol. č 432a Rozsiahle plošné jazvy po poraneniach, popáleninách, omrzlinách a po operačných zákrokoch podľa lokalizácie-5-30m2 povrchu tela v počte bodov 30.

100. Podľa § 1 opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12284/2009-OL z 12. mája 2009 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2009, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2009 za jeden bod je 14,46 eura. Podľa opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12384-1/2008 - OL zo 14. mája 2008 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2008, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod v roku 2008 predstavuje 402,92 Sk (13,37 eur).

101. Podľa § 470 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

102. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

103. Podľa § 145 ods. 2 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

104. Podľa § 517 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

105. Podľa § 3 ods.1 nar. vlády č. 87/1995 Zb. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 01.02.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania splnením peňažného dlhu.

106. Predmetom sporu bolo uplatnenie nároku žalobcov na náhradu škody ako aj na zdraví, v rámci ktorej si uplatňovali bolestné, sťaženie jeho spoločenského uplatnenia ako aj náhradu vecnej škody. Počas konania boli viackrát menené uplatnené nároky ako aj ich výška, a to tak z dôvodu postupného plnenia zo strany intervenienta ako aj v dôsledku postupne vykonávaných dôkazov, ktorými boli vyčíslená postupne výška škody na zdraví u oboch žalobcov.

107. Medzi stranami sporu bolo v rámci konania nesporné, že boli účastníkmi dopravnej nehody, ktorú zapríčinil žalovaný. Táto skutočnosť je preukázaná aj z rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 25.01.2006, sp. zn. 3T 133/05, právoplatný dňa 30.01.2005, podľa ktorého žalovaný spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

108. Žalobcovia uplatnili svoje nároky priamo cestou súdu a poisťovňa ako intervenient (predtým vedľajší účastník za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku) v priebehu konania uspokojoval po preverení nároky žalobcov tak v časti bolestného, liečebných nákladov, vecnej škody. Vzhľadom na už uvedené, tj. viacnásobná zmena žalobného petitu, zostali nakoniec predmetom konania nasledovné nároky: žalobkyňa v 1. rade - náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, žalobca v 2. rade - náhrada za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj jej zvýšenie, náhrada liečebných nákladov.

109. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že nároky žalobcov sú dôvodné, ale nie v celom uplatnenom rozsahu.

110. Súd v priebehu konania viackrát čiastočne zastavil konanie, tak v časti žalobkyne v 1. rade ako aj žalobcu v 2. rade. Vzhľadom na to, že o čiastočnom späťvzati žaloby ohľadne žalobcu v 2. rade v sume 30,27 eur, v priebehu konania nerozhodol, urobil tak v záverečnom rozhodnutí (výrok I.). So späťvzatím žaloby súhlasil žalovaný aj intervenient, pričom obaja súhlasili s každým predchádzajúcim čiastočným späťvzatím žaloby v priebehu konania, ktorú realizovali žalobcovia.

111. Spornými zostali tvrdenia ohľadne jednotlivých nárokov žalobcov ako aj ich výšky. Preto sa súd musel vyporiadať s tým, či sú dôvodné, musel posúdiť v konaní vypracované znalecké posudky, vznesené námietky premičania, dôvodnosť liečebných nákladov, výšku bodového hodnotenia, dôvody zvýšenia SSU.

112. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia napĺňa predovšetkým satisfakčnú funkciu, má slúžiť na to, aby si poškodený mohol zabezpečiť náhradné pôžitky na kompenzovanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a obmedzení v živote.

113. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že nárok náhrady za SSU, ktorý si žalobcovia podanou žalobou uplatnili, závisel od odborného posúdenia ich zdravotného stavu a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje podľa počtu bodov pridelených odborne spôsobilou osobou (lekár). K uvedenému ohodnoteniu boli vypracované lekárske posudky, znalecké posudky ako aj kontrolný znalecký posudok v znení doplnenia, v ktorých lekári ako aj znalci dospeli aj k odlišným záverom, hlavne pokiaľ ide o bodové hodnotenie.

114. S poukazom na to, že v konaní boli vypracované 3 znalecké posudky, súd pri posúdení jednotlivých nárokov postupoval podľa záverov znaleckého posudku č. 01/2021 v znení jeho doplnenia č. 8/2021, ktoré boli vypracované znaleckou organizáciou. Jeho predmetom bolo posúdenie psychických ochorení/postihnutí žalobcov ako aj porovnanie znaleckých posudkov predchádzajúcich znalcov, tj. MUDr. P.a a Centra duševného zdravia, s.r.o. (MUDr. J. a MUDr. Lexmann). Zo záveru posudku znaleckej organizácie vyplýva, že diagnostické závery všetkých znalcov sú u oboch žalobcov zhodné, odlišnosti medzi posudkami nie sú veľké. Posudok znaleckej organizácie pracoval so stavom, ktorý pretrvával u žalobcov aj po mnohých rokoch. Rozdielne znalci posúdili len výšku bodového hodnotenia, pričom posudok znaleckej organizácie kompletne zosumarizoval jednotlivé diagnózy žalobcov a ohodnotil ich podľa jednotlivých položiek bodového hodnotenia SSU. Súd ho vyhodnotil ako hodnoverný, jeho závery považuje za dôveryhodné vo vzťahu k oboj žalobcom.

115. K samotným námietkam žalovaného voči znaleckým posudkom súd poukazuje na to, že žalovaný v priebehu konania k znaleckým posudkom MUDr. P.a a Centra duševného zdravia, s.r.o., uviedol, že nemá voči nim výhrady. Vo vzťahu k posudku znaleckej organizácie sa pridržel predchádzajúcich

vyjadrení ako aj vyjadrenia intervenienta, ktorý namietal priebežne závery znaleckých posudkov. Pokiaľ ide i námietky žalovaného a intervenienta vo vzťahu k tomu, že u žalobcov absentuje liečba psychiatrov, z dôvodu čoho má byť položka č. 255 krátená o 50%, súd konštatuje, že sa nestotožňuje s týmto názorom. Zavinenie žalobcov v tomto konaní súd nezistil a nemal ho preukázané, pretože oni nie sú zodpovední za to, že nenavštevovali od počiatku psychiatra. Predsa si sami nemohli naordinovať liečbu, postupovali podľa pokynov lekárov, u ktorých sa liečili po úraze a nemôže byť na ich ujmu skutočnosť, že s psychiatrickou liečbou začali až neskôr. Samotný znalecký posudok znaleckej organizácie tiež poukazuje na to, že bolesti, ktorými trpeli žalobcovia, zabezpečujú aj praktickí lekári liekmi, teda tak, ako to bolo i v tomto prípade.

116. Pokiaľ išlo o námietky vo vzťahu k otrasu mozgu pri žalobcovi v 2. rade, súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobca v 2. rade utrpel otras mozgu. Vyplýva to priamo zo znaleckého posudku MUDr. W., ktorý bol vyhotovený v rámci trestného konania a ktorý sa podrobne vyporiadal s tým, že u žalobcu v 2. rade bolo zistené toto poškodenie a táto diagnóza sa aj ďalej uvádzala v jeho lekárskych záznamoch. Čo sa týka psoriázy u žalobcu v 2. rade, súd neprihliadol na námietky intervenienta. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že toto psychosomatické ochorenie tiež súvisí s psychotraumou, preto je na mieste prihliadnuť na túto diagnózu aj pri určení bodového hodnotenia. Znalecký posudok znaleckej organizácie sa podrobne zaoberal aj psoriázou, jej vplyvom na psychické ochorenia žalobcu v 2. rade. K novému nálezu hydrocefalus, zistenému u žalobcu v 2. rade, súd uvádza, že za túto diagnózu nebola žalobcovi v 2. rade priznaná osobitne žiadna položka z bodového hodnotenia SSU. I keď sa uvádza v posudku znaleckej organizácie, táto neovplyvnila výšku bodového hodnotenia ani v položke č. 255, 252. Ak aj znalci ohodnotili položku č. 254 u žalobcu 520 bodmi, súd poukazuje na to, že pri priznaní tejto položky sa posudzujú vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy. Znalci hodnotili stav žalobcu v 2. rade po akútnej reakcii na stres a bolesť po úraze, tj. prihliadli aj na jeho vek 10 rokov, kedy utrpel šok a bolestivé zranenia a bol vytrhnutý náhle z bežného života. Taktiež znalec MUDr. P. pri vypracovaní znaleckého posudku vyhodnotil pri oboch žalobcov položky č. 252, 254 a 255. Ak aj žalovaný a intervenient namietali priznanie položky č. 254, súd prihliadol na závery znaleckých posudkov znaleckej organizácie a MUDr. P.a, ktorých odborné znalosti posúdili všetky skutočnosti a obaja dospeli k záveru, že priznanie oboch položiek je dôvodné, keďže ide o dve rozličné položky.

117. Na základe vyššie uvedených znaleckých posudkov (znaleckej organizácie a MUDr. P.a) súd dospel k záveru, že u žalobcov boli zistené diagnózy tak, ako sú uvedené v ich záveroch. Preto je potrebné obom žalobcom priznať za ne aj náhradu.

118. Spornou v konaní bola aj hodnota bodu. Pri žalobcoch išlo o uplatnenie náhrady za SSU za psychické ochorenie. Súd vychádzal tak z lekárskych správ a záverov znalcov a v zmysle vyjadrení žalovaného a intervenienta sa stotožnil s ich názorom, že k vydaniu hodnotenia SSU podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., mohlo dôjsť najneskôr 4 roky po udalosti, tj. v roku 2009. Súd zároveň prihliadol na vyjadrenie MUDr. P.a, ktorý označil za smerodajný rok 2008, ako aj psychologička Pargerová (07.05. a 28.10. 2008), naproti tomu MUDr. J. uviedol, že najneskôr po 4 rokoch sa vykryštalizujú aj najťažšie prípady, tj. dňa 03.07.2009. Súd sa v tomto smere nestotožnil s hodnotou bodu, ktorý uplatňovali žalobcovia, pretože rok 2011 nebol pri určení SSU za psychické ochorenia smerodajný.

119. Žalobca v 2. rade si uplatnil SSU aj podľa lekárskeho posudku MUDr. Orbána, ktorý ohodnotil poškodenie na zdraví podľa položiek č. 396a a 432a. Žalovaný a intervenient vo vzťahu k tomuto nároku vzniesli námietku premlčania. Súd po vykonanom dokazovaní mal preukázané, že táto námietka nie je dôvodná. Právo na náhradu škody na zdraví sa tak premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Posúdenie momentu, kedy sa poškodený dozvedel o škode na zdraví, viaže slovenská judikatúra na okamih (deň) ustálenia zdravotného stavu poškodeného. Aj v uznesení ÚS SR zo dňa 21. júna 2016, sp. zn. III. ÚS 399/2016 sa konštatuje, že za deň, kedy sa poškodený dozvie o nároku na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, s prihliadnutím na to, že už predtým vedel kto za ňu zodpovedá, v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka je potrebné považovať deň, kedy sú preukázateľné nepriaznivé trvalé následky pre životné úkony poškodeného a to pre jeho životné a spoločenské uplatnenie, t. j. kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu navrhovateľa a kedy je možné objektívne urobiť bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Poškodenému totiž môže vzniknúť i ďalší nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a to z dôvodu neskoršieho zhoršenia už ustáleného zdravotného stavu (pozri R 9/1986). Súd vychádzal z toho, že k ukončeniu liečenia v zmysle tohto lekárskeho posudku došlo dňa 17.06.2008 a

až od tohto dňa začala plynúť žalobcovi v 2. rade premlčacia subjektívna lehota na uplatnenie nároku. Žalobca v 2. rade si uplatnil tento nárok na súde dňa 01.03.2010, tj. včas. Pri hodnote bodu považoval súd podľa zákona č. 237/2004 Z. z. za smerodajný rok 2008 (13,37 eur), tj. nie ako žalobca uplatnil hodnotu bodu za rok 2009 (tj. za rok, kedy bol posudok vyhotovený).

120. Zároveň si žalobca v 2 rade uplatnil podľa lekárskeho posudku MUDr. Popraca, vyhotoveným dňa 28.06.2007, bolestné počtom bodov 215. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že tento nárok žalobcu v 2. rade nie je dôvodný. V spore bol vypočutý ako svedok MUDr. Šimon W., ktorý súdu uviedol, že pád na ľade podľa neho ako lekára nesúvisí s autonehodou. Práve s poukazom na výsluch tohto svedka, ktorý má odborné vlastnosti, bolo zistené, že tento úraz (reoperácia) nemal súvislosť s dopravnou nehodou, preto zaň nemožno priznať žiadny nárok, tj. ani uplatnené bolestné za 660 bodov.

121. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. je v kompetencii posudzujúceho lekára. Z predmetného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť práve vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal poškodený vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Súd považoval za preukázané, že práve dopravná nehoda u žalobcu v 2. rade spôsobila, že zostal čiastočne vyradený zo školského prostredia i spoločenského života. Nie je sporným, že ku škodovej udalosti došlo v čase jeho detstva, kedy mal žalobca v 2. rade 10 rokov, čo je potrebné vziať pri posudzovaní zvýšenia bodového ohodnotenia do úvahy. Žalobcovi v 2. rade bola dňa 14.05.2013 priznaná invalidita, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40% (v dolnej hranici rozpätia 40-60%) a na ostatné ochorenia je to 10%. Výsledná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách bola 50%. Znalecká organizácia vo svojom posudku konštatovala, že z hľadiska psychiatrického trpí ochoreniami a poruchami s diagnózami:F43.1 posttraumatická stresová porucha spojená s F62.0 chronifikovaný stav s trvalou osobnostnou zmenou, ktoré nastali v útlom veku, proband je invalidný dôchodca. Práve preto v položke 255 znalci bodovo hodnotili stav v hornej hranici, tj. 1 300 bodov. Žiadny znalec, ktorý v priebehu konania vyhotovili znalecký posudok, nepristúpil pri žalobcovi v 2. rade k aplikácii § 10 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z. z., tj. nezvyšoval bodové hodnotenie SSU.

122. Vzhľadom na to, že ani jeden zo znalcov ako posudzujúcich lekárov, nespomenul a ani nenavýšil bodové hodnotenie náhrady za SSU, súd dospel k záveru, že navrhované zvýšenie SSU o 50% pri žalobcovi v 2. rade, nie je dôvodné. Napriek tomu, že súd má možnosť podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, zvýšiť náhradu za SSU najviac o 50%, nie je to na druhej strane jeho povinnosťou.

123. Podľa názoru súdu má každý jednotlivec v tejto spoločnosti svoje miesto, vytvára si vzťahy so svojim okolím, čo je aj prípad žalobcu v 2. rade a pokiaľ sú tieto vzťahy a fungovanie jednotlivca vzhľadom k následkom, ktoré takýto jednotlivec utrpel, narušené, má takýto jednotlivec nepochybne nárok na určité zadosťučinenie, čo je aj podstatou náhrady za sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Príčinou obmedzení žalobcu sú predovšetkým jeho psychické poruchy.

124. Podľa ustálenej súdnej praxe predpokladom mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vyvodiť záver, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré už samo predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie a plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Primerané zvýšenie nad stanovenú najvyššiu výmeru odškodnenia však prichádza do úvahy len výnimočne, v prípadoch hodných osobitného zreteľa. Aj podľa súdnej praxe (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/90/2004) za sťaženie spoločenského uplatnenia treba rozumieť vylúčenie alebo obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, či dokonca priame znemožnenie výkonu alebo voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania. Len vo výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa je možné sumy odškodnenia primerane zvýšiť nad najvyššie sadzby odškodnenia. Z uvedeného je zrejmé, že takéto zvýšenie by nemalo byť pravidlom, ale skôr výnimkou a k takémuto zvýšeniu by malo dochádzať vo výnimočných prípadoch.

125. Z uvedených dôvodov súd považuje akékoľvek zvýšenie náhrady za SSU pri žalobcovi v 2. rade za nedôvodné, pretože zadostučinenie u žalobcu v 2. rade je v celom rozsahu zahrnuté práve v bodovom hodnotení náhrady za SSU v znaleckom posudku znaleckej organizácie.

126. Okrem toho súd uvádza, že žalobca v 2. rade si nárok na zaplatenie sumy 3 727,04 eur uplatnil už podaním zo dňa 16.02.2010, titulom zvýšenia bolestného (50 % - 1 232,79 eur a 2 494,25 eur). Tento nárok od jeho uplatnenia namietal intervenient, ktorý tvrdil, že takýto nárok zák. č. 437/2004 Z. z. nepozná a je nedôvodný. Žalobca v 2. rade vo vyjadrení, doručenom súdu dňa 12.10.2016, zmenil právnu kvalifikáciu tohto nároku, pričom túto sumu začal uplatňovať ako zvýšenie náhrady za SSU vo výške 50%. Súd v kontexte už uvedeného vo vzťahu k zvýšeniu náhrady za SSU uvádza, že bez rozdielu toho, ako bol tento nárok uplatnený, nezistil jeho dôvodnosť. Nad rámec uvádza, že uplatnená suma 3 727,04 eur predstavuje práve už spomínané navýšenie bolestného, ktoré inak pri žalobkyni v 1. rade, ktorá ho tiež pôvodne uplatňovala, bolo z jej strany v priebehu konania vzaté späť.

127. Posledným nárokom, uplatneným žalobcom v 2. rade, boli liečebné náklady. Žalovaný a intervenient počas konania namietali ich dôvodnosť, a to s poukazom na to, že všetky preukázané a dôvodné náklady intervenient žalobcom uhradil. Žalovaný namietal ich nedôvodnosť ako takú a intervenient okrem iného uvádzal, že kožnými ochoreniami trpel žalobca v 2. rade už pred nehodou ako aj to, že náklady na liečenie vynaložila žalobkyňa v 1. rade, preto žalobca v 2. rade nie je vo vzťahu k liečebným nákladom pasívne vecne legitimovaný. Súd sa na základe týchto námietok oboznámil kompletne s celým súdnym spisom, ale nenašiel doklad o tom, že by žalobca v 2. rade, resp. žalobkyňa v 1. rade preukázala zaplatenie nákladov na kúpele a maste. Pokiaľ ide o náklady za kúpele Smrdáky, maste, v tomto smere podľa súdu neunesol žalobca v 2. rade dôkazné bremeno, čo viedlo k zamietnutiu žaloby v tejto časti. Okrem toho súd uvádza, že § 449 ods. 3 Občianskeho zákonníka legitimuje aj iné osoby ako poškodeného (žalobca v 2. rade) na uplatnenie liečebných nákladov vo vlastnom mene. Účelne vynaložené náklady teda možno priznať tomu, kto ich skutočne vynaložil a kto má právny nárok na ich náhradu (rozs. NS ČR, sp. zn. 31Cdo 1778/2014). Pretože z vykonaného dokazovania tiež bolo zrejmé, že žalobca v 2. rade nemohol s ohľadom na svoj vek prípadne uhradiť uplatnené sumy (súd inak nemá žiadny dôkaz v spise o týchto nákladoch na liečenie), mohla nárok v jeho zastúpení uhradiť skôr jeho matka ako žalobkyňa v 1. rade, resp. tretia osoba, ktorá ich aj reálne zaplatila. Žalobkyňa v 1. rade si ale v priebehu konania neuplatnila predmetné výdavky. Druhým dôvodom pre zamietnutie nároku na liečebné náklady za kúpele a maste by bol nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalobcu v 2. rade. Pokiaľ ide o „výdavkový pokladničný blok na sumu 380 Sk (12,61 eur)“, vyplatenú žalobcovi v 2. rade, tak súd sa stotožnil s námietkami intervenienta, pretože nemal vykonaným dokazovaním preukázanú jeho hodnovernosť. Súd pri porovnaní s ostatnými dokladmi ohľadne cestovného (cesta sanitkou) zistil, že v ostatných prípadoch išlo vždy o príjmové pokladničné doklady, kedy konkrétna firma zabezpečovala prevoz žalobcu v 2. rade a vystavila príjmový pokladničný doklad na jeho meno, kde je uvedené, že prijala platbu od žalobcu v 2. rade. Predmetný „výdavkový“ doklad nie je opatrený pečiatkou žiadnej spoločnosti a napriek tomu, že žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní dňa 07.10.2010 uviedla, že predloží originál dokladu, nepredložila ho. Súd v tejto časti nárok žalobcu v 2. rade preto zamietol, a to aj z dôvodu, že z listinného dôkazu bez rozdielu toho, že nie je dostatočne hodnoverný, je zrejmé, že žalobca v 2. rade mal obdržať sumu 12,61 eur, tj. išlo o jeho príjem a nie výdavok.

128. Na základe takto vykonaného dokazovania súd ohľadne jednotlivých nárokov žalobcov rozhodol takto:

Žalobkyňa v 1. rade:

a) Uplatnený nárok titulom náhrady za SSU v sume 15 995,20 eur a 1 999,40 eur (1170 bodov, 1040+130 bodov)

- Priznaný nárok: suma 15 038,40 eur (1040 bodov x 14,46 eur) a 1 879,80 eur (130 bodov x 14,46 eur)
Odôvodnenie priznaného nároku je podrobne uvedené v bodoch 112 až 115, 117.

Žalobca v 2. rade:

a) Uplatnený nárok titulom náhrady za bolesť v sume 2 465,58 eur (215 bodov)

- Nárok v tejto časti zamietnutý

Odôvodnenie zamietnutia nároku je podrobne uvedené v bode 120.

b) Uplatnený nárok titulom náhrady za SSU v sume 1 879,85 eur (130 bodov)

- Priznaný nárok: suma 1 738,10 eur (130 bodov x 13,37 eur)

Odôvodnenie priznaného nároku je podrobne uvedené v bode 119.

c) Uplatnený nárok titulom náhrady liečebných nákladov v sume 728,44 eur

- Nárok v tejto časti zamietnutý

Odôvodnenie zamietnutia nároku je podrobne uvedené v bode 127.

d) Uplatnený nárok titulom náhrady za SSU v sume 26 453,60 eur a 2 614,60 eur (1 890 bodov, 1 720 + 170 bodov)

- Priznaný nárok: suma 24 871,20 eur (1720 bodov x 14,46 eur) a 2 458,20 eur (170 bodov x 14,46 eur)

Odôvodnenie priznaného nároku je podrobne uvedené v bodoch 112 až 117.

e) Uplatnený nárok titulom zvýšenia náhrady za SSU v sume 3 727,04 eur

- Nárok v tejto časti zamietnutý

Odôvodnenie zamietnutia nároku je podrobne uvedené v bodoch 121 až 126.

129. Podanou žalobou si žalobcovia uplatnili i úrok z omeškania, ktorý v priebehu konania postupne špecifikovali a uplatnili ho pri jednotlivých nárokoch jednotlivo.

130. Vzhľadom na to, že žalobcom bol priznaný nárok titulom škody na zdraví, vznikol im priamo zo zákona aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Súd po vykonanom dokazovaní sa ale nestotožnil v celom rozsahu s tvrdením žalobcov a preto rozhodol tak, že vo vzťahu k priznaniu nároku náhrady za SSU priznal úrok z omeškania od 16.10.2011; tj. odo dňa vyhotovenia znaleckého posudku MUDr. P.a (prvý v poradí). Žalobcovia si uplatnili nárok titulom náhrady za SSU z dôvodu psychických porúch na súde prvýkrát podaním zo dňa 06.03.2009, doručeným súdu dňa 10.03.2009. Okrem toho im priznal aj úrok z omeškania titulom náhrady za SSU od 10.10.2021; tj. odo dňa vyhotovenia doplnenia posudku č. 8/2021 znaleckou organizáciou. Pokiaľ ide o nárok žalobcu v 2. rade titulom náhrady za SSU (podľa posudku MUDr. C.), tak súd priznal úrok z omeškania nie odo dňa vyhotovenia lekárskeho posudku (16.10.2009), ale odo dňa uplatnenia tohto nároku na súde, tj. od 01.03.2010 (čl. 300). Pri výške úrokov z omeškania postupoval pri sumách uplatnených žalobcami v zmysle posudku znaleckej organizácie (130 a 170 bodov) podľa § 3 ods.1 nar. vlády č. 87/1995 Zb. v znení účinnom od 01.02.2013. Preto priznal úrok z omeškania od 10.10.2021 len vo výške 5% ročne, a nie v uplatnenej výške 8%.

131. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd vo zvyšnej časti žalobu žalobkyne v 1. rade ako aj žalobcu v 2. rade zamietol. Zamietnutie sa týka tak jednotlivých nárokov, výšky nárokov (súd priznal inú hodnotu bodu ako uplatnili žalobcovia), ako aj časti úrokov z omeškania (pôvodne uplatnili žalobcovia úrok z omeškania 13% ročne, následne to zmenili, pričom nevzali žalobu čiastočne späť, preto súd nerozhodoval o zastavení v časti príslušenstva pohľadávky).

132. Podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej ako CSP), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

133. Podľa § 262 ods.1, ods.2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

134. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

135. Ustanovenie § 257 CSP <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqge2v6mjwgaxhaylsmftxeylfgfuzdkny>> predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane.

136. Pri okolnostiach, ktoré viedli k podaniu žaloby, má význam zistenie o tom, či žalobca pred podaním žaloby na súde navrhol uzatvorenie dohody ohľadne jeho nároku. Pokiaľ ide o postoj strán v konaní, tu súd prihliada najmä na to, ako si strany plnili svoje procesné povinnosti; súd by mal napr. prihliadať na to, či strana uviedla skutočnosti a dôkazy už pri prvom úkone, ktorý jej patril, s výnimkou tých, ktoré uplatniť nemohla. Dôvody hodné osobitného zreteľa možno zhrnúť nasledovne: nepriemeraná tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha a okolnosti sporu, osobné pomery strany sporu,

nízky príjem. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu (teda nielen tej strany, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá) a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní (R 24/1964 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=oizdilzrhe3di>>).

137. Súd konštatuje, že postupom žalobcov sa v priebehu konania neustále komplikovalo ustálenie nárokov žalobcov, ktoré sú ako je zrejmé z obsahu spisu, podstatne odlišné podľa poslednej úpravy žalobného petitu zo dňa 01.02.2022 oproti pôvodne podanej žalobe. Postoj žalobcov, resp. ich právneho zástupcu nebol v priebehu konania v súlade so zásadami tak Občianskeho súdneho poriadku a od 01.07.2016 ani základnými princípmi CSP. Nielenže mnohokrát menili a upravovali žalobný petit, ale žalobcovia napriek viacerým výzvam súdu, tento nárok ani nešpecifikovali. V tomto smere súd napr. uvádza, že ak aj právny zástupca žalobcov poslednú úpravu petitu navrhol na pojednávaní, konanom dňa 01.02.2022, bol súdom ešte predtým listom zo dňa 15.10.2021 vyzvaný na to, aby vzhľadom na doterajší priebeh konania a vykonané dokazovanie špecifikoval, aké nároky si žalobcovia aktuálne uplatňujú a uviedol aj konkrétne sumy. V priebehu konania intervenient v mene žalovaného postupne uhrádzal jednotlivé nároky oboch žalobcov a predmetom konania zostali už len tie, ktoré boli sporné a boli aj predmetom znaleckého dokazovania.

138. V nadväznosti na to súd ďalej uvádza, že ustanovenie § 257 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> svojim charakterom slúži k odstráneniu neprimeranej tvrdosti zákona, teda k dosiahnutiu spravodlivosti pre strany sporu. Za dôvody hodné osobitného zreteľa sa považujú určité druhy konania alebo určitá procesná situácia, ide teda o dôvod daný charakterom konania alebo charakterom procesnej situácie. Súd napriek tomu, že v spore boli vo väčšej časti úspešní obaja žalobcovia (tak do základu nároku ako aj výšky podľa § 255 CSP), súd s poukazom na existenciu vyššie uvedených dôvodov, pristúpil k aplikácii § 257 CSP a náhradu trov konania stranám sporu ako aj intervenientovi nepriznal. Hlavným dôvodom pre takýto postup súdu bol postoj a správanie sa žalobcov počas konania, tak ako to vyplýva a je zrejmé i zo samotného odôvodnenia rozsudku.

139. Vzhľadom k tomu, že v konaní boli vyhotovené znalecké posudky, vypočutí znalci, súd rozhodol aj o náhrade trov štátu proti stranám sporu. V konaní štátu vznikli trovy konania spojené s vykonávaním dôkazov - 3 znaleckých posudkov ako aj znalečného za výsluch znalcov, preto súd rozhodol, že štát má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Civilný sporový poriadok vypustil úpravu trov štátu, pričom nezohľadnil trovy vzniknuté v konaniach začatých pred jeho účinnosťou (čo je aj prípad prejednávanej veci). Povinnosťou súdu preto bolo vysporiadať sa s touto situáciou. Súd tak aplikujúc základné princípy čl. 4 ods. 2 CSP má za to, že štátu patrí náhrada trov, ktorému reálne vznikli (reálne ich vynaložil), v súlade s vtedy platnou procesnou normou (§ 148 OSP), ktoré mu garantovala nárok na ich náhradu. Garanciu tohto nároku už nový procesný predpis nedáva a štát nemá priestor na uplatnenie si skôr vzniknutých trov. Súd preto dospel k záveru, že je potrebné aplikovať základný princíp uvedený v čl. 4 ods. 2 CSP a priznať štátu nárok na náhradu vzniknutých trov. Priznanie tohto nároku štátu si súd prvej inštancie volí ako normu, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP tak, že jej výsledkom bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov, zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (priznávajúcich v doterajšej súdnej praxi štátu nárok na náhradu vynaložených trov konania). Taktiež tým, že žalobcovia boli oslobodení od platenia súdnych poplatkov podľa ustanovení CSP, neboli povinní platiť preddavky na znalecké dokazovanie, ktoré súd vykonal. Vzhľadom na absenciu úpravy trov konania štátu v CSP súd aplikoval § 259 CSP, nakoľko štátu vznikli trovy konania v súvislosti s dokazovaním. Pretože žalobcovia mali v konaní úspech čo do základu, tj. bol im priznaný nárok na náhradu škody ako poškodeným z dôvodu dopravnej nehody, ktorú zapríčinil žalovaný, súd rozhodol, že štát má právo na náhradu trov konania voči žalovanému tak, ako je uvedené vo výroku VI. rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.